

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1815 Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 48

Philadelphia, Pa. 6 Gruodžio (December) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Akloji politika.

GAL ne vienas nusistebės: kaip gali politika būti akla? Politika reiškia daugiau—mažiau plačią visuomenės apydairą, žiūrėjimą tolyn, į ateitį, kas bus ryto, po ryt, už metų, už dešimties, ar šimto — ir štai atranda da kokią aklą politiką! Kaip aklas budams gali žiūrēt ir da į koki toli, į ateitį! Tai tiesa, kad politika negali būti akla. Tačiau kartais (o tie kartai labai tankūs) atsitaiko teip, kad ypač tie pasidaro akli, kurie veda plačiąją, visuomeniškąją politiką: kapitalistų ir karalių valdžia tankiai teip daro, kad rodos jie jau ryto po ryt vistiek negyvę, tai ir rupinasi tik apie «duok mums šiandien», duok mums šiandien galybę ir turtus, išplėstus iš badaujančių darbininkų šeimynų. Jie teip elgiasi, kaip vienas pasakė: «Po manęs — kad ir tvanas!» Rupi mat, kad tik pačiam but gerai; kad tik galėtų iki savo galui užlaikyt savo rankose valdžią ir plėsti, krauti turtus.

Caro valdžia veda tokią aklą politiką, kad nors caras kasdien dreba už savo gyvastį, tačiau jis yra juodosios šinti-

nės vadovu ir teip savo valdinių kraujo liejimu ir turto plėsimu laiko tą «Dievo duotą» jam valdžią, kol jis busias gyvas, «nenušizengsiąs» prieš Dievą, neišsivadėsiąs valdžios: paskui — kad ir tvanas! Amerikos kapitalistų valdžia panašiai elgiasi. Tiesa, ji šiek-tiek žiuri į ateitį, bent laukdama ateinančių metų rinkimų stengiasi sulaukyt visuotiną krizį — pramonės nupuolimą ir visišką darbo sustojimą. Teip daro valdžia, arba kapitalistų seimas. Bet patys kapitalistai nė tos politikos neturi: jie, matomai, ir pramonės susikrėtimu stengiasi daugiau pasinaudot šiandien, nepaisant, kas bus rytoj. Aišku, kad pradėjus vienai kuriai pramonės šakai ištikrųjų siubuoti ir netekus ten darbininkams darbo, kai—kurie kiti pabirkantai, ar kasyklų savininkai — kaip vario kasyklų, Montanoje, — pradėjo numušinėti darbininkams uždarius. Jei, girdi, nesutiksūt dirbt už numazintą užmokestį, tai mėš visai turėsime netrukus uždaryt dirbtuves. Darbininkai bijodami visai netekti darbo, sutinka dirbt už mažesnių uždarbį. Ir numušą tą, ką prieš keletą metų teip suukiai darbininkai

iškovojo.

2

Jeigu darbas susimažina, tai pirmiausia kokia dalis darbininkų netenka darbo, arba jei visi lieka prie darbo, tai esti sutrumpinama darbo diena, arba, ant galo, dirba dvi partijos, prasikeisdamos, po kokias tris dienas per savaitę. Bet jeigu lieka tas pats darbo dienos ilgumas, tas pats darbo išnašumas, tiek pat darbininkų, kaip pirmiaus budavo, tai numažinimas uždario, man rodos, yra tik apiplėšimas darbininkų, yra tik gudrus jų baimės išnaudojimas, lyginai, kaip traukimas pinigų gąždinant pragaru... Ir kapitalistai nieko nemato ir nenori matyt, kas bus toliau, kad ištikrųjų įvyks krizis. Tik kai-kurię rupinasi, kas reikia daryt, kad tų bedarbių laiku neįvyktų «sumišimai», nesukiltų bėduliai...

Kapitalistiškai-vaisbiška politika ir tada buvo akla, kada jau krizis įvykęs, kada visuomemė sujudus ir kada grėsia pavojus esančiai tvarkai, valdžiai. Visokios gėrybės puva sąkrovose, o patys jų sutvertojai—darbininkai badą ir šaltį kenčia; kapitalistai tų gerybių negal duoti, nes nieks netur kuo užmokėt. Badi ištikus jie stengiasi sunaikint dalį gėrybių, kad pardavinių kainos (čienios) nenupultų... Kitą syk, kad nori pakelti kainas ir jeigu tai aprubežiuoja įstatymai, tai kapitalistai nepristato kiek reikia tavorų. Teip vakarinėse valstybėse darė pernai žiemą anglies savininkai.

Tokioms ir kitokioms gudrybėms kapitalistai varo savo trumpregią, o kartais visai aklą politiką. Ir jie su tokia apjaukėle neišvengtina į juos į skradžias. Darbininkai turi ir čia jiems patarnaut — pastumėt kiek galint...

Lietuviu moteru susivažiavimas Kaune.

(Pabaiga).

III. Kova su girtuoklybe.

Daug moteriai reikia prikėsti nuo vyro girtuoklio, ūkė suyra, duonos nebetenka, uždirbti pinigai eina smuklininko kišenėn; o čia vaikams nėra ko duoti... vis tai moteriai reikia perkentėti. Skundėsi moters sodietės, kaip jos kenčia, prašė susirinkimo užtarti, skundėsi ir jaunos mergaitės ant girtuoklių brolių ir tėvų. — P. Žemaitė kvietė ne ant vyrų mest bėdą, bet pačioms moterims nustot gėrus degtinę, privedė ji aiškių pavyzdžių, kaip moters geria vestuvėse, krikštynose ir kituose baliuose, kaip vaikams nedraudžia gert, bet da pamokina, kvietė moteris visai nustot gėrus, — tada ir skatiko atliks ir sveikata bus geresnė ir ramiau bus. Nestebėtina, kad kitos moterys sulyg girtybės įnešė labai aštrias rezoliucijas, pavyzdžiui — p. Milašaitė patarė: «Vardu viso susirinkimo kreiptis pas Kauno gubernatorių prašant užtarimo prieš aukštesnę valdžią, kad panaikintų monopolius, o degtinę, kad parsidavinėtų tik vaistinyčiose (aptiekose); teipgi reikia prašyt, kad perpus būtų uždaryta aludžių.» Tokį pat prašymą patarė įduot ir dūmos atstovams. Vargšė apsiriko, manydama, kad valdžia paklausys tų meldimų; juk daugelyj valsčių prašė, kad nors šventadieniais būtų monopoliai uždaryti, o gubernatorius atsakė, kad negalys to leist, ir suprantama, — šventadieniais kelis syk didesnis pelnas; o apie panaikinimą monopolijų, tai valdžia ir užmint neduoda, juk monopoliai tai vienas iš svarbiausių būdų traukti iš žmonių pinigams. Dauguma iš susirinkusiųjų numanė, kad neverta guber-

natoriui net užsimint apie panaikinimą monopolijų, tai priimta tokia rezoliucija: «Įduoti Dūmos atstovams petičiją, kad monopoliai būtų panaikinti, o degtinė būtų pardavinėjama tik aptiekose, kaip vaistas».

IV. Ūkės pakėlimas.

Gražiai mūsų moters audžia. Jaunos mergaitės verpia, meta, paskui audžia; greit pereina žiemos vakarai, nenuobodūs jie, audžiant. Apie knygą nėra kada galvoti, kiekviena mislija, kaip čia daugiau suaudus, kaip čia gražiau išrašius, kaip daugiau kraičio prisidėjus. Sėdint prie ratelio akys išopsta, pirštai pradyla; audžiant krutinė noksta, plaučiai genda, džiyova štai jau už pečių... O pas mus skaitos garsia ta mergaitė, kuri gražiai audžia, turtinga, kuri daug kraičio turi.

Bet paskutiniame laike tykios mergaitės pasileido, patingo aust, vis žiūri, kaip čia iš «žydo» nusipirkus ir gražiau apsitaisius; jau atsiranda ir tokių, kurios pradena niekint audimus; geriaus, sako, vilnas parduo ir paskui nusipirkt, daugiau laiko atliks knygai paskaityt. Susivažiavimo įrengėjos audimų nykime pamatė tėvynės pražūtį ir užmanė pamokint susirinkusias. Tam tikslui buvo parengti keli referatai: «Apie naminę ūkė» — Robašauskienės, «Apie naminę amatninkystę, būtent audėjų» — Lebkaskienės, «Apie rankų išdirbinių mokyklas» — Čumkytės. — Labai keistai skambėjo tie referatai, pirma kalbėjo apie moterų vargingą padėjimą, skundėsi, kad jos užverstos ūkės darbais, neturinčios, kada atsilsėst; kalbėjo, kad moterims reikia apšvietimo, mokyklų, o dabar da daugiau nori moterims užduot darbo, ragina vėl per naktis verpt, dienoms aust, rankdarbiais užsiimt. Užmiršo, kad tik tada moteris galės susilygint su vyru ir užimt jo vietas, kuomet prasiplatinus kapitalizmui mažiau bereikės užsiimnėt naminiu ūkiu, kuomet įvykus didesniam darbo pasidalinimui, viską galima bus už pinigus pirkt, — tuomet tai moteris atsitrauks nuo pečiaus, staklių, ratelio ir kartu su vyru eis į pabraką, kontorą, mokyklon ir parlamentan. O mūsų susivažiavimo įrengėjos siūlė moterims da labiau prisirišt prie naminės ūkės, namie dirbt tą, ką galima pigiau nusipirkt iš pabrako; siūlė austi naminius audeklus, o pačios dėvėjo pabrakiniais; — o kitos matomai pačios norėjo iš to pasinaudot: teip, viena gyrėsi, kad esanti baigus rankdarbių mokyklą ir galinti dabar kitus pamokinti; kita moteris (iš Dusetų parapijos) parodė savo darbo skarą; skara daili, šilta, darbas geras. Paklausta, kiek ji apskaičius darbą, vilnas ir tt. įkainotų skarą, atsakė, — 11 rublių. O iš krautuvės tokią pat skarą galima būtų nusipirkt už 7–8 rublius. Ta moteriškė siulės, galinti pamokinti austi. — Kilo ginčai; nieks iš moterų nestojo prieš naminę ūkė, audėjų, tik vyrai (pavz. mokytojas Lekeckas) darodinėjo, kad mūsų moters nors dirbtų kiauras naktis, su pabraku negalės konkursuoti, tokia skara, jeigu pereisianti per kelias pirklių rankas, daeisianti iki 20 rub., o už tą kainą galima esą pirkt 3 skaras pabrakinio darbo. Kunigai visom keturiom šoko gint moterų skaras. Kun. Tomas, kun. Januševyčia, kun. Olišauckas ragino moteris aust, verpt, vadino tokias moteris tautos parama. — Kun. Januševičia teip toli nuėjo, kad išvedė visą teoriją pakėlimo tėvynės. Jo nuomone esą tris sąjatiniai, iš kurių galima gaut pinigų, — ūkė, pramonė, vaisba. Ūkė galima pakelt ne įvedant mašinas, ne produktyviškiau sunaudojant medegą ir laiką, bet auginant viščiukus, paršiukus, kalakutus; jam, girdi, kaipo Dvasiškos Seminarijos prorektorui šita ūkės šaka esanti gerai pažįstama. Užmiršo kunigas, jeigu nebus grūdų, tai nebus iš ko paršiukų liuobt ir viščiukų su kalukutais lesint. — Antras šaltinis tai pramonė. Ne uždėjimas pabrakų — tiek audžiamųjų ir verpiamųjų, tiek kitokių, ne raginimas turėjams dėti savo kapitalus didžiojon pramonėn, bet naminė pramonė rūpi kunigui. Pagyręs keliais žodžiais lietuvaite audėjas, kunigas pradeda girt savo dionus, kuriuos jis pirm dvidešimtys metų pirkęs, kasdien vaikščiojęs ir jie da dabar išroda

kai nauji, o jo draugai perka kas dveji metai ir sunešioja, tai mat, ką reiškia namų darbas! (Teko patirt, kad kun. Januševyčiaus divonai jau labai ir labai apsitrynę, tai pernai dėkingų lietuvių kuopa atminimui 25 metų jo kunigystės nupirko naujus). «Kad ir brangiau mes mokėsime už naminius išdirbius, bet jie bus geresni, stipresni; mes palaikysime savo pramonę». — Trečias šaltinis tėvynei pakelti tai, anot kunigo, reikia užsiimti vaizba. «Dabar vaizba rankose žydų, reikia nuo jų atimti. Mūsų lietuvaitei gali vaizba užsiimti, jos ne blogesnę, jeigu ne geresnę turi galvą už žydą; tegul stoja krautuvės, tegul uždeda savo krautuves! O mums visiems reikia palaikyti savo krautuvininkai, kad ir brangiau mes ten mokėsime, negu pas žydą; lietuviai da nėra įpratę, negali pigiau nuleisti; pirkim pas juos, — palaikysime savo krašto vaisbę! Idomu patirt, kur eiti kunigas pirkt: pas žydą ar pas lietuvi, jeigu pas pirmą būtų pigiau; vargu norėtų bereikalo įpilti keletą rublių, kad ir «savo» biznieriaus kišenėn. Gera duoti kitiems patarimus ir moterėles savon pusėn traukti, jeigu tas nieko neprekiuoja. — Kun. Januševyčia tai tikras užtarėjas smulkiosios buržuazijos, visų pramoninkų, biznierių, vertelgų; vargu šie berastų sau geresnį ideologą*). O moters vis tylėjo, bet buvo matyti, kad jos pritaria kunigų kalboms, nes kuomet mokytojas Lekeckas norėjo atsakyti už duotus jam «pipirus» kunigams, moterėlių tarpe pasigirdo šauksmai: «nenorim, nenorim»... Lekeckas turėjo nustot kalbėjęs.

Jokios rezoliucijos apie ūkį ir audimus nepriėmė; susirinkusioms ir be to buvo suprantama, jos įsidėjo širdin poniulių ir kunigų kalbas ir parvažiavusios puls tėvynę gelbėti, tik kažin ar visos audimu, verpimu ir viščiukų auginimu?

* * *

V. Kunigai ir jų politika moterų susivažiavime.

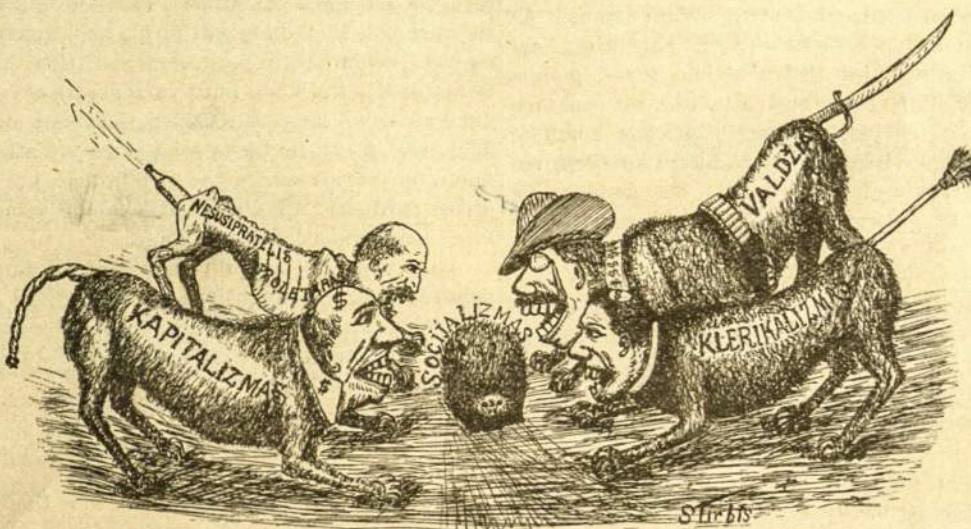
Baigdamas aprašinėti susivažiavimą, negaliu nepaminti skyrimų kunigų darbo. Jų iniciatyva (sumanymu) buvo sušaukta šitas susivažiavimas, organizacijiniame susivažiavimo komitete beveik visos buvo kunigų politikos šalininkės; regėjos, kad prieš kunigams visai nereikis sutikti ir susivažiavimas eis, kunigų vedamas. — Štai pirma susivažiavimo diena, renka pirmsėdes. Salėje vienas iš kunigų stropiai agituoja, kad į pirmininkus rinkti kunigą. Nepavyko! Nuolat kunigai užlipa ant tribunos, kalba gražiai, girdisi tokie aukšti žonžiai: «mokslas», «susipratimas», «šviesa». —

*) Ideologas žmogus, kurs kokio nors luomo ekonominius reikalus paverčia teorija, iškella juos lig idėjos.

Ilgai žiūriu į kunigą Olševskį, «šv. Juozapo darbininkų draugijos» pirmininką; žiūriu ir stebiuosi, nejaugi tai jis gali būt tos draugijos pirmininku, nejaugi jis ranka į ranką eina su poliemeisteriu, nejaugi jis sukėlė brolišką kovą tarp Kauno darbininkų; jeigu tai jis, tai kaip gi drįsta viešai susirinkimui meluoti, sakyti apie mokslą, apšvietimą, mokyklas. Teip, tai tas pats kun. Olšauckas, karmelitų klebonas, tik pakol nėra prieš jo nerodo savo būdo. — Kur gi pasidėjo tie visi garsūs filiozofai, socialistų keikėjai? Nejaugi jų čia nėra? Bet ilgai kunigai neiškentė svetimam kailij lindow, yla iš maišo išlindo. Pakol nematė sau pavojaus, gražiai ir padoriai jie laikės, bet kaip tik pradėjo svarstyt klausimą apie komiteto buveinę ir kunigai pamatė, kad jų numylėtam Kaunui grąsina pavojus, jie pasirodė kuom esą. Kun Olšauckas, kun. Januševyčia išimaisė į davatkų būrius ir karštai agitavo už Kauną. O «pirmėvis» kun. Tumas, redaktorius «bepartijinio» laikraščio «Viltis», tai visus kunigus perviršijo. Dailiai jis pirma kalbėjo, pasirodė laisvės šalininku, jis pripažino, kad lietuvių moterų sąjunga turi susijungti su kitų tautų sąjungoms, kad į moterų sąjungas gali prisidėti ir vyrai, kuomet gi pamatė, kad į Sąjungos komitetą teikiama yra du mūsų draugu ir gali jie komitetan pakliūt, kun. Tumas sukrito. Buvo ir jis statomas kandidatu į Sąjungos komitetą; duodamas kitiems paveikslą, jis savo kandidatūrą nuėmė, — įeidami komitetan parodysime, girdi, kad moters be vyrų negali apsiėit; kuomet kiti vyrai nenuėmė savo kandidatūros ir pačios moters agitavo, kad ir vyrai būtų išrinkti komitetan, kun. Tumas pašokęs išrėžė: «Panelė P. ir jos kaimynė nori, kad į komitetą pakliūtų tiedu vyru ne dėlto, kad jie vyrai, bet dėlto, kad socialistai!»

Tas buvo pasakyta viešai girdžiant policijai. Kilo didelis ermyderis, vieni švilpė, kiti plojo. Davatkos garsiavos, — tai mat socialistai norėjo pralįst. Tvarkos nebebuvo, pirmininkė paskyrė pertrauką. — Po pertraukos pirmininkė išreiškė kun. Tumui papeikimą; po to kun. Tumas pasakė: «Aš tą papeikimą priemu, aš to užsipelniau. Per paskutines dienas turėjau daug darbo, susinervavęs esu, užsikarščiauju, tai ir nepamačiau, kaip prasitariau. Be to aš esu užsiėmęs sutvėrimu bepartijinio laikraščio, tai aš bijojau, kad į komitetą nepakliūtų partijos žmonės. Ir jeigu aš per 11 metų dirbdamas tėvynės dirvoj turėjau nuopelnus, tai meldžiu man tą nusidėjimą dovanot».

Susirinkimas dovanojo, bet to, kas buvo pasakyta nebesugausi, — žodis ne žvirblis, išskrido — nebevaysi — sako rusų patarlė. Girdėjo policija, o mūsų šalyj už prigulėjimą prie partijos baudžia

Socializmo užpuolikai.

ištrėmimu Sibiran... Antra, «bepartijinis» kun. Tumas kelia partijinius vaidus, — apkriksčiojo žmogų «socialistu», prilipino prie jo marke, ir še, žiūrėkit, kaip jis baisus žmogus; susirinkusios moterėlės numanė apie socialistus tiek, kiek kiaušė apie debėsi, jeigu kuri ir girdėjo apie juos, tai vien «Nedėldienio Skaitymo» ir «Šaltinio» geiksmus ir kunigų pamokslus. Kunigai matomai nori socialisto vardą padaryt taip baisiu, kad motinos verkiančius vaikus socialistais baidytų.

Da pavyzdys kunigų darbų.

Susirinkimas nutaria į komitetą rinkt 10 ypatų. Jau beveik visos išrinktos, paskutinės balotiruojamos. Mažai paėjo iš Kauno, netinka tas kunigui Stakialai, jis iš savo vietos visa gerkle rėkia: «Ne reikia iš Vilniaus!... Pirmininkė tyčia savas paveda!»... Prašo jį užeit ant katedros, neina. Poliemeisteris įsikiša ir ką tik neuždengia susivažiavimo. Už kun. Stakialės pasielgimą, žinoma, negalima užmest dėmės kunigams, nes jis tik rubais yra kunigu; bet štai kito kunigo darbas. Tuojaus po nustabdymo kun. Stakialės, ant estrados atsiranda kun. Dogelis ir nepaprąšes balso, šaukia, mindamas po kojų prezidijumo autoritetą: «Ar norite, kad daugiau iš Kauno įeitų į komitetą?» — Norime, norime, iš Kauno, — girdžiasi salėj balsai: — «Tai ko gi tylite!» Toks pasielgimas kun. Dogelio, kurs atmetė visus parlamentariškus papročius, nes atskiri kalbėtojai gali darodinet, o tik vienas prezidijum gali klaust susirinkimo nuomonės, parodė, kad kunigai, norėdami priešą apgalėt, griebiasi įvairiausių įrankių — tikslai išteisina įrankius.

* * *

Susivažiavimas užsibaigė. Uždengdama susivažiavimą pirmininkė pasakė: «Neužmirškim, sesers-pilietės, kad čia tame mūsų sunkime vien užmanymai buvo duodami, vien grūdai buvo metami, o nuo mūsų pačių prigulės, kaip mės čia tuos mestuosius grūdus auklėsime, kaip mės namo pargrižusios elgsimės. Tat su karšta širdimi, su viltimi eikime pirmyn! Atidarėme akis — nebeužmerkime jų! Nuo tos dienos tegul prasideda mūsų naujas gyvenimas».

Ir ištikrųjų tame «susirinkime vien užmanymai buvo duodami». Susivažiavimo nutarimai nėra priverstiniais visoms moterims, jie neišreiškia nuomonės ir troškimą mūsų krašto moterų. Į tą susirinkimą važiavo kas norėjo, atvažiavusiųjų nieks nerinko, nesuuntė, vos tik kelios buvo delegatės nuo moterų draugijų. Darbininkės kitų miestų ir kaimų atvykti negalėjo, o Kauno davatkų tai buvo apščiai: įėjimas salėn prekiauvo nedaug, tik 25 kap., tai viētinėms buvo visai prieinama. — Susivažiavimo nutarimai yra tiek neaiškų, kad sunku pasakyt kokia partija paėmė viršų. Visi rusų laikraščiai apskelbė, kad klerikalai gavę didžiausią smūgį; žinoma, jei žiūrėt į nekuriuos kunigų darbus ir išreikštą jiems papeikimą, tai taip ir išrodytų, bet įsigilinus į visą susivažiavimo turinį galima pripažint, kad kunigai jeigu ne visame susivažiavime, tai bent tarp atsivežtų davatkų, turėjo didelę įtekmę. Pagal išrinktojo komiteto sąstatos galima pripažint, kad viršų gavo klerikalai; į komitetą pakliuvo: 8 klerikalės, 4 pirmėivės ir 4 kairiosios. Bet, kadangi išsintkosios kunigų šalininkės yra mažo mokslo, prie tam ne veiklios, neatsižymėję literatūroj ir buvo greičiau išrinktos «dėl garbės», tai galima tikėtis, kad pirmėivės ir kairiosios, daugiausia jau pasirodžiusios kokioj nors veikimo šakoj, mokės patraukt plačias moterų minias savon pusėn ir jei Sąjungai lemta yra gyvent, ištrauks ją iš po kunigų įtekmės.

Bet ar šioks ar toks bus komiteto veikimas, susivažiavimas turi savo vertę: jis sukėlė moteris. Parodė moteriai, kad ne tik puodas, gyvuliai, ratelis ir staklės jai turi rūpėt, parodė, kad moters gali susirinkt ir įvairius klausimus svarstyt. Ir dabar visos buvusios susivažiavime moters, išvažinėję po visą kraštą išnešios apie susivažiavimą gaudą, sukels kalbas, ginėnus, naujas mintis, naujus troškimus. Išnešios ir kunigų vestąjį šauksmą: «vyrų ne

reikia», ir vargu ant naudos kunigams iš to mestojo grūdo išaugs vaisiai. Pradės moters svarstyt savo padėjimą ir išėjimo jieškot... Ir tegul tik atsiranda jieškojimas išėjimo iš dabartinio skurdaus padėjimo, o bus kam parodyt kelią prie laisvės, ir supras moters, kad vien tik darbininkų partija, nuvertusi visoki prispaudimą, gali užtikrinti ir moteriai laisvę ir lygybę.

K.

Apie žemes klausima Lietuvoje.

LIETUVOJ dalis apsišvietusių jaunikaičių ir šiaip jau kiek susipratusių žmonių dauguma, labiausiai bežemiai ir mažazemiai, tik išskyrus dalį nieko nemačiusiųjų, nori, kad žemė iš dvarų būtų atimta be jokio atlyginimo ir atiduota visiems darbo žmonėms; kad būtų atiduota tiems, kas ją išdirbo, kas pirmuosius dirvonus išplėšė, kas ją jau daug amžių dirbo ir dirba, keno krauju ir prakaitu ji visa permerkta. Susipratusieji darbo žmonės sako:

— Nereik mums ponų, kad jie mus valdytų, kad jie mūsų žemę ir mus pačius sunkyt! Nereik mums, kad jie didžiausius plotus tyrlaukais laikytų, o mės, jiems tarnaudami, vargą ir alkį tiktai vis kentėtume.

Lietuvos darbo žmonės sako, kad Lietuvoj yra daug žemės nedirbamos, apleistos, trūksta daug jėgos ją visą išdirbt; užtai kas jos neišdirba, kas laiko apleistą, reikia nuo tų žemės dalį atimt ir atiduot tiems, kas nori dirbt. Jie sako: — Žemę atimt nuo tų visų, kas jos nedirba, kas ne iš žemės gyvena, kas turi kitus pelno šaltinius, ir atiduot visiems darbo žmonėms, bežemiams ir mažazemiams, tik ne už išsimokėjimą, ne už pinigus, bet suvis veltui, dar jiems pradžioj gyvenimo padėt, naujiems gyventojams, kiek tik reikia trioboms statyti, veltui duot miško; tokie beturčiai, kurie dabar nė rublio neturi, ką jie su duotąja žeme darys, ar rankomis kasinės ir po dangaus lubų tarp keturių vėjų gyvena?...

Kai-kurie klausia: — Ką daryt su tais, kurie gavę pašalpą pragers ir vėl neturės? — Tiems, kas duotąją pašalpą išleis, — kiti atsako, — tai antrą kartą nebeduot, arba pašalpą duot ne pinigais, tik medžiaga.

Vieni nori, kad žemė būtų visuomenės nuosavybe, kad būtų ginama pirkt ir parduot, kas nori žemę dirbt, kad būtų tiems ir be pirkimo duodama. Antri nori, kad žemę galėtų pirkt ir parduot, tik apribuot, kiek daug gali pirkt, kad kartais kiti perdaug nepripirktų, jeigu paskui norintiems sau skyrium žemę turėt nebūtų kur gaut ir tokiu būdu būtų varžoma liuosybė ir daugumas norėdami ant savęs laisvę turėt būtų priversti didžiažemiams dirbt. Jeigu leist pirkt, tai tik tą žemę, kuri yra atliekama da niekam ne-duota, tą, kurios nebėra kas dirbtų, arba kas gavęs ir gerai ją išdirbęs parduotų. Pinigus už atliekamąją žemę gautus paimt valstybės išdan visuomenės reikalams.

Kas vieną kartą gautą žemę pardnos, tam antrą kartą veltui nebeduot; bet jo užaugusiems vaikams, jeigu jie norėtų, vėl duot.

Jeigu kas veltui gautosios, arba ir pirktosios nedirbs, labai apleis, tai iš tų atimt ir kitiems atiduot. Joku būdu žemės apleistos laikyt neleist.

Pirkliams, amatninkams ir kitokiems žmonėms, kurie ligšiol žemės nedirbo, ne iš žemės gyveno, tokiems žemės veltui neduot, jeigu duot, tai už pinigus ir tai nedaug.

Toliaus mažazemiai ir bežemiai apie žemės sutvarkymą sako:

— Kaip saulės šviesos, vandens ir oro, taip ir žemės, kaip visuomenės turto, negalima kam nors amžinai parduot; jeigu parduot, tai tik savo darbą. Taip: jeigu kas prastą žemę gavęs ją ge-

rai išdirbtų, prie jos daug savo darbo pridėtų, paskui norėtų kiton vieton išeit, norėtų tą savo darbą parduot, žinoma, toks savas darbas, tik ne žemė, gal būt parduodamas. Dar galima leisti žemę mainyti ir vieni kitiems priedus prisidėti. Tie Lietuvos darbo žmonės sako:

— Reikia duot žmonėms tikrą laisvę; kas nori prie kitų dirbt, tedirba, teparsisamdo. Tik reikia nutart ir išleisti tokį įstatymą, už kiek maždaug pigiausia galėtų dirbt, kad samdininkai teip labai nebūtų išnaudojami ir sutrumpint darbo dieną.

Dvarininkai ir didieji ūkininkai sako:

— Nuo amžių žemė buvo ir bus mūsų, mes visokius mokesčius mokėjome, mes ją išpirkome, «vikupus» išmokėjome. O bežemiai ir mažžemiai sakos, kad ir jie «vikupus» mokėję ir jie visos viešpatysės sunkybės ant savo pečių nešę ir da už anuos «vikupų» mokėtojus sunkiau gyvenę. Jie sako: — Mes didžiausią «vikupų» dalį uždirbome, mes už pigią algą ūkininkams tarnavome, be apribojimo dienomis ir naktimis sunkiai dirbome ir nuo samdytojų ūkininkų brangesnių algų negalėjome reikalauti, kad buvo sunkus mokesčiai... Mes būdami samdininkais už ūkininkus sunkiau dirbome ir buvome labiau spaudžiami. Mūsų tėvai ir seneliai, net ir dabar mes patys, ūkininkams mokame už plecius ir už ganyklas; už pūro bulbių pasodinimą, už mažą žemės lopelį šimteriopai atdirbame, o da jie sako, kad jie viešai už tą žemę mokesčius moką... Mums, bežemiams ir mažžemiams, didžiau ta žemė priguli, kaip tiems «vikupų» mokėtojams.

Kada nuo visų atsiskyrusiam vienam gyvent sunku, tai susipratusiai darbo žmonėms kovoja už pilną liuosybę įvairių draugysčių, kad galėtų daug žmonių į draugystę susidėję, paimt viename šmote daug žemės ir dirbt, su geresniais ūkiškais įrankiais, visi išvieno.

Žinoma, pakol caro valdžia viešpataus, pakol viskas tebebus kraugerių valdininkų rankose, pakol nebus visuotino, lygaus, tiesaus ir slapto balsavimo, tol nėra ko laukt teisingo žemės padalinimo.

Dabar, pakol tokios valdžios rankose gyvename, turim reikalaut, kad žemė būtų duodama amžinon nuosavybėn; ar gi galime žemę pavest į kokių kraugerių rankas, kad mus išgabendų į Sibiro tyrus, o čia Lietuvos laukus apgyvendintų «tikraisiais rusais» — juodašimčiai?

Tik tada turėsime žemę ir laisvę, kada carizmas ir kapitalizmas bus išgauti.

Silpnutis.

Galingoj didžiai ir plačiausioj pasaulėj
Per amžius puvimo, žmonijos veikimo
Įvyko ne nešanti džiaugsmą gerumai;
Ne ugnys gyvybės, ne rojus grazybės,
Bet kur tik pažvelgsi senojoj pasaulėj —
Visur tik nelaimės, sukilę iš baimės
Ir iš po didžiųjų — drūtųjų slėgimo...
Kad toks jau likimas, žmonijos ėjimas...
Ir kur tik pažvelgsi matysi nuliūdęs —
Paversmiai balsingi ir dūmai blėdingi
Nuvargino kūnus ir dvasią prismaugę,
Sumažino jausmus, apakino skausmus...
Ir nēr tos galybės, kuri pagalėtų
Sunaikint biaurumą, tų balų platumą,
Sunaikint iškart, ir ugnį sukurti,
Kad degtų žinynas ir oras būt grynas!..
Tik dvasios, slopinamos dūmų atriųjų,
Kad jas jie kankina, jos viltį augina —

Iš dūmų palengva iškilsiantis gaisras,
Kurs degis pasaule, ir jomsioms bus saulė!...

Juras.

28.V.1907 m. Paryžius.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Dūmoje maištas! Nebereikalo dūma pavadinta juodaja... Pereita pėtnyčia buvo dūmoje debatai apie valdžios apreiškimą, ministerių pirmininko Stolypino paduotą. Subatoj tuos debatus (ginčus) pertraukta su dešiniųjų (atgaleivių) atstovų... kumščia. Konstitucijinių demokratų atstovas F.Rodičev aštriai kritikaavo valdžią ir tie valdžios šalininkai juodašimčiai pakėlė baisų riksmą prieš jį ir pagalios nustūmė nuo tribunos. Rodičev vos išnešė savo kailį, laimė jo, kad spėjo pasislėpt. Ant jo užpuolė 100 juodašimčių, vedamų Puriškevičiaus ir dviejų kunigų. Dūmoje yra 457 atstovai, taigi trečia atstovų dalis yra peštukai. Žodžio laisvė dūmoje sutrinta su juodaja kumščia; ji užkimš kiekvieną burną, kuri tik drįs žioptelt, ir visą dūmą gal neužilgo nuramys teip, kad nieks ten nekalbės. Ta kumščia privers tik revoliuciją kalbėt...

Užsienių dalykų ministeris tariasi su caru, kokius pietus parengt Amerikos karės sekretoriui Taftui, važiuojančiam per Siberiją į Peterburgą.

Persija. Pakilus neužsiganėdinimui dabartine valdžia, ministriai atsiskakė nuo savo vietų, tačiau šahas to atsakymo nepriima. Persijoje mat yra jau konstitucija tokia, kaip kitose šaliose (tik ne kaip Rusijoje), nes didesnei parlamento daliai nepritarus ministriams, šie kaipo neužsitikimi atsiskako nuo valdžios. Toks parlamentų paprotys.

Portugalija. Augant valdžios reakcijai, auga ir kerštas, ir teroras pradeda labiau apsireikšt. Lisabonoj susekta bombų sandėlis, konfiskuota 700 bombų ir areštuota apie 80 žmonių. Po to valdžia da aršiau elgiasi: draudžia susirinkimus, paaštrino cenzūrą, kelis laikraščius uždarė.

Anglija. Londone moters vėla pradėjo savo smarkųjį darbą apie visuotiną balsavimą. Joms pritaria socialistai ir demonstratyviškai reikalauja parlamento įvesti moterų balsavimo tiesą.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Sunkus apkaltinimas darbininkų vadovų. Neseniai «Kovoje» minėjom, kad «Amerikos Darbininkų Federacijos» prezidentui Gompersui yra užmetama sunkus prasižengimai prieš darbininkus. Verta daugiau pažūrēt, ką padarė tas visų Amerikos darbininkų sąjungų vadovas. Tie užmetimai, matoma, ne visi ir ne visai teisingi, nes tai kapitalistų laikraščiai juos pakėlė; bet visiems žinoma, kad senieji sąjungų (unijų) vadovai buvo ir yra neteisingais vadovais, kurie nerodo darbininkams tikro kelio, kuriuo jie eidami galėtų atsiginti ir galutinai išsigelbėti iš skriaudos; tie vadovai da atitraukdavo nuo to kelio ir teip tarnavo kapitalistams.

New Yorke išeinantis kapitalistų laikraštis «American Industries», tarnaujans «kapitalo ir darbo (!) reikalams», parodo šiuos atsitikimus: H.Rice, spaustuvininkas, gyvenans ant East 20 gatvės New Yorke, — tvirtinas, kad jis 1889 m. davęs Gompersui 50 dol. ir už tai gavęs iš Federacijos spaudos darbus, iš ko pelnęs 3000 dolerių. 1890 m. už tokį pat patarnavimą davęs Gompersui jau 500 dol., o 1801 m. paprakos pakilo jau iki 1,000 dol.

Minėtas laikraštis daugiau skundžia, kaip Gomperso gauja lengvai mėtė organizacijos pinigus. Tulas C.L. Loder, išrokovęs Federacijos organo («Am. Federationist») įplaukas ir išėigas ir atradęs, kad 1903 metų pabaigoj buvę grynios įeigos \$25,999,05; o tuo tarpu buvo apskelbta esant 15 tūkstančių neprietekliaus (deficitu).

Tie visi užmetimai padarė gana audringą Federacijos susivaižavimą, kurs šiame lapkričio mėn. buvo Norfolk, Va. Bet tas, matyt, viršininkams nieko kolei kas nekenkia. Tačiau Federacija, kaip ir visos unijos pradeda eit pirmyn ir už kelių metų galima tikėtis — stos ant demokratiškų pamatų ir nesiduos darbininkai vadžiot už nosies kokiems «vadovams».

Badas «Dėkavojimo Dienoje». Amerikiečiai kasmets švenčia paskutinį lapkričio ketvergą. Tą šventę vadina «Thanksgiving Day» — «dėkavojimo diena» — mat dangui dėkavoja už suteiktas vasaros metų gerybes. New Yorke po to «dėkavojimo» kitą dieną (pėtnyčioje) rytmetyje policistas McDonald rado vos gyvą žmogų gulint 62-ros gatvės ir 1-mos avenue. Jis iš silpnumo puolė ir labai susižeidė, ir teip be jokios pagalbos išgulėjo per naktį. Tarp sutrintų popiergalių jo kišenių rado adrisą: «No. 955 Park avenue». Detektyvai į tą vietą nuėję klausinėjo, bet nieks apie toki žmogų ten nieko nežinojo. Tai — benamis-vargšas. Pinigų nė vieno cento pas jį nerado. Nuvežus į ligonbutį, daktarai nusprendė, kad jis per 36 valandas nieko burnoj neturėjęs. — Tai kokių atsitikimų liudytojais esame toje laimingoj Amerikoj! O tokių atsitikimų ne šimtai, bet tūkstančiai. Dėkavokit, darbininkai, dangui, kada badu mirštat!

Vėžininkų streikas. Scranton, Pa. Lapkričio 25 dienos naktį — vidurnaktį — sustreikavo 36 vėžininkai («switchmen»), samdomi ant «Delaware, Lachawanna & Western» geležinkelio plečiaus.

Reikalauja pačtinių bankų. Chicagos «Darbininkų Federacija» nutarė reikalauti, kad kongresas (parlamentas) įvestų pačtų taupomasias bankas, sujungtas su visais Jungtinių Valstybių pačtos kantorais, su 2 nuošimčiais palūkiu ir su išmokėjimu kiekvienoje pačtoje. Visos Amerikos darbininkai to nori.

Bedarbių išėivystė į Kanadą. Niagra Falls, Ont. Bedarbiai darbininkai iš Jungtinių Valstybių per Niagros rubežių eina į Kanadą, pasigundę pasakojimais apie didelę gerovę Kanadoj ir reikalingumu darbininkų prie geležinkelių. Šimtai vargdienių persikėlė į Kanadą, o kadangi ten jie negauna darbo, tai beabejo žiemą perleis kaipo valkatos kalėjime. Amerikos valdžia apie norinčius grįžti nesirūpina, išėmus tik Amerikos piliečius. Iš kitų visų reikalauja užsimokėt mokestį 4 dol. nuo galvos. («St. Louis Labor»).

Policija šaudo streikininkus. Joliet, Ill., lapkričio 26 d. — «Western Stone Co.» darbininkams sustreikavus, buvo vežami streiklaužiai, neprikiausą prie sąjungos. Streikininkai pastojo jiems kelią, kilo peštynės. Policija ėmė šaudyt į streikiniukų minią, susidedančią iš 300 žmonių. Daug sunkiai sužeistų.

Rusiškas įnagis prieš darbininkų vienybę Kūboje. Havana, lapkričio 22 d. — Jungtinis darbininkų Komitetas turėjo savo susirinkimą. Slaptoji policija suuodė, ir visas susirinkimas tapo areštuotas, išviso apie 250 žmonių; vienkart ir komiteto prezidentą ir sekretorių areštavo. Visi sėdi kalėjime; kaucija nepriimama. Juos kaltina už suokalbi, daryta su tikslu sugadyt viešą ramumą ir tvarką.

Darbininku judejimas svetur.

Rytinėje Indijoj apie Kalkutą sustreikavo geležinkelio darbi-

ninkai, ant linijos 2,165 mylių ilgio. Streiką pradėjo mašinistai, beveik vieni europiečiai. Paskiau jiems pritardami ir paremdami, sustreikavo ir vietiniai to geležinkelio darbininkai. 6.000 keleivių ant įvairių stočių laukia pasibaigiant streiko. Mašinistai daugiausia sustojo ant mažų stočių, o kaip kur traukiniai stovi vidurlaukėse. Jų reikalavimus kompanija rodos tuo išpildys.

* * *

Švedijoj visi cigarų ir tabako pabirkantai susivienijo su «tautiška» (!) tabako pirklių draugija», žinoma, su tikslu pakelti tabako kainas ir numazinti savo darbininkams algas.

* * *

Persijoj pirmiau divonų pramonėje dirbo daugiausia moters, o per pastaruosius ketverius metus jų vietą pradėjo užimti vaikai ir dabar Tabriez mieste, kur daugiausia yra divonų dirbtuvių, dirba tūkstančiai mažų vaikų. Kapitalizmas visur stengiasi pavergt silpnesnius.

SANJUNGOS REIKALAI.

«Kovos» redakcijai persikėlus.

Draugai ir Draugės:— 26 d. lapkr. mėnesio «Kovos» redakcija tapo perkelta į kitą namą. Pertankus kraustyamas redakcijos yra labai neparankus: netik ką yra surištas su bereikalingais iškaščiais, bet sutramdo per nekurį laiką ir visą redakcijos darbą. Todėl, perkeldami šįmet «K-s» spaustuvę, jieškojom tokio namo, kad «Kova» galėtų pasilikti ilgėsnį laiką, keletą metų, arba ir visados. Šiame name darbo vieta daug atsakantesnė, negu buvo pirmiau, per ką ir pats darbas bus išnašesnis. — Yra puikus cementuotas ir gana šviesus sklepas, kuriame galima butų įvest mašinerijas. Reikia tik draugų pritarimo ir noro. Pašaliniai darbai iki šiol negalima buvo varyt kaip reikiant daugiausiai per tai, kad nebuvo savo mašinų, savo presų. Duodant spausdint kitur, prisieina taikinties teip, kaip tenai nori ir išgali. Per tai ne tik ką išsimoka daug pinigų, bet ir reikalavimų išpildymas neretai tampa sutrukdytas. Smulkesnių pašalinių darbų visai nebuvo išrokovimo atlikt, neturint savo mašinų.

Todėl, draugai, dabar perėjus į naują namą, kur vieta kliučių nebedaro, pasirodo reikalingu Sąjungai nusipirkt nedidelį presą spauzdimimui mažesniųjų darbų. Bet, žinoma, viena mašina yra surišta su kita. Todėl perkant presą sykiu reikia pirkt ir peilį piaustymui popieros ir sagstomąją mašiną. Tai apsieitų į 400-500 dolerių. Bet ta suma nėra jug teip baisi. Mūsų draugų skaitlius dabar siekia jau beveik į du tūkstančius ir kiekvienas prisidėdamas po skatiką tik, duotumėm Sąjungai jau nemažą paramą. Todėl, draugai, tik panorėkim, ir bus viskas. Stengkimės visoms spēkoms stiprint «Kovą», kad ją galima butų neužilgo dvigubai padidinti, arba patankinti išleidimą. Kiek išgalėdami aukaukime pats ir kitus raginkim aukaut literatūros fondan — išleidimui darbininkiskų raštų, kurių mes iki šiol visai neturėjome. Aukaukime ir skolinkime reikalams Sąjungos. Remkime kiek

išgalėdami pradėtą darbą. Draugai, artinasi krizis, kuris, kaip matosi, gal bus vienas iš didžiausių, gal jis padarys galą kapitalistiškai valdžiai Amerikoje. Čia, draugai, pasirodys aiškus reikalas darbininkiškos organizacijos ir savo organo, kada reiks stoti į aktyvią kovą už laimingesnę gaidynę — socializmą. Nesigilinsiu į tolimesnius išvadžiojimus; žinau, kad pats draugai tą supranta, atjaučia, visoms savo pajėgom dirbo iki šiol, dirba dabar ir toliau dirbs ne su mažesniu pasišventimu ir energija.

Taigi, draugai, tenebaugina mūs jokie priešai, jokios šmėklos, tik susidrutinkim ir su nauja spēka suremkime pečius ir stumkime darbą pirmyn.

Su darbininkiška meile

«Kovos» administratorius A. Rušinas.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Naujai susitvėrė kuopos:

Mt. Carmel, Pa. 10-ta kuopa buvo užgesus, dabar vėl atgijo.

Niagara Falls, N.Y. nauja kuopa N. 82.

Brooklyn, N.Y., pietinėj dalyje miesto nauja kuopa N 83.

Chicago, Ill. Pullman Sta. susitvėrė nauja kuopa N 20; ji užima vietą išnykusios kuopos Senecaville, Ohio.

LSS. sekr. P. Dubickas.

Literatūros Komiteto kryvulė No. 4.

Pradžioj šio, lapkričio, mėnesio per Literatūros Komitetą perėjo kryvulė N 4, kurioje nutarta:

1. Visus Sujungos išleidžiamus raštus spauzdinti tik vien po antgalviu «Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje» su jos deviza «Darbininkai visų šalių, vienykitės! Jūs nieko neturite pralaimėt, tik retėžius», pažymint viršuje bėgantį numerį spauzdinamosios brošiūrėlės. Pav. «Kovotojų giesmės» turėtų būti N 3, «Priėkus Engels» N 4 ir tt. «Socialisto Knygynėlio» serija nuo N 7 panaikinti.

2. Ant paskutinio luobelio talpinti tik LSS. išleistus raštus ir jų prekes.

3. Atspauzdinus «Kovotojų giesmes», turėtų būti pradėta spauzdinti brošiūrėlė «Priėkus Engels» — jo gyvenimas, raštai ir darbai, kurios rankraštis randasi pas Lit. Kom. archyvarijų drg. J.O. Širvydą. (Pasiųsta «Kovai» jau koks mėnuo. Širv.).

4. Patalpinti P. Engels'o paveikslą.

5. Atspauzdinti 2.000 egz.

6. Nulieti elektrotypus.

7. Autoriui duoti reikalaujamą honorarą (600 ekz.)

Pirmsėdis — J.Šukys,

Sekretorius — B.Žiurys,

Archyvarijus — J.O.Širvydas.

P.S. Pasirašau tik po nutarimais N 1, 2, 3, ir 4; NN 5, 6 ir 7 ir kainą knygutės palieku nuspresti Sąjungos Pild. Komitetui ir «Kovos» Administratoriui, nes manau, kad tas yra ne mūsų priederme.

B.Žiurys.

P.S. Pasirašau po NN: 1, iki žodžio: «retėžius», 2, 3, 4, 5, 6 ir 7.

J.O.Širvydas.

Kur revoliucijos dainos su gaidomis?

15 d. lapkričio LSS. Literatūros Komitetas man prisiuntė šioj laišką:— «Malonus drauge! Kaip žinoma, jog per Tamistą prirengtoji spaudon knygutė «Revoliucijos Aidai», dėl tulų kliučių ne nuo mūsų prigulinčių, tapo atidėta ant tolesnio laiko ir kadangi reikalas išleidimo jų yra ne menkas, tai Literatūros Komitetas — įnešus drg. J.Šukiui — šiuomi kreipiasi prie Tamstos, užklaudams, kokios priežastys yra, jog mės iki tuolaik negaunam jokios žinios apie jų (Revoliucijos Aidų) likimą? Jeigu dar nepertaisytos, tad meldžiam tai kuonogreičiaus padaryti, o jei gatavos — teikitės mums (Lit. Kom.) jas priduoti, arba paaiškinti kliutis, dėl kurių jos negalimos priduoti. Tikimės, jog draugas mums praneši apie galutinį jų likimą. Laukdami prisiuntimo «Revoliucijos Aidų» arba laiško pasiliecame su socialistiškais linkėjimais LSS. Literatūros Komitetas — pirms. J.Šukys, sekr. B.Žiurys, archyvarijus — J.Širvydas.

Čia kalbama apie tas «Revoliucijos Dainas su gaidomis», kurias da pernai LSPA. Centro Komitetas, įnešus 19 kuopai, rado už reikalingą išleisti. Jų išleidimui keletas 19 kuopos draugų paskolino apie \$ 150.00, bet Partijos reikalams svyruojant išleidimas tų dainų tapo atidėtas iki III susivažiavimui. III susivažiavimas, kaip matyt iš protokolo, nutarė minėtas dainas kuogreičiausiai išleisti. Tuoj po susivažiavimui, galutinai prirengęs tam tikrus gaidų blankus, aš pasiuntčiau į «Kovos» redakciją, iš kur buvo gaidos paduotos į fabriką dėl padarymo nuo jų kliūčių. Neužilgo 21 N «Kovos» redakcija apskelbė, kad «Revoliucijos dainos su gaidomis» greitame laike taps atspausdintos ir bus duodamos dovanų «Kovos» skaitytojams ir platintojams. Tik štai 25 N «Kovos» pasirodė pranešimas, kad dainos jau buvo spaudoje, bet... 19-ta kuopa sustabdė darbą ir pareikalavo sugrąžinti gaidas peržiūrėti... Man, kai po 19-tos kuopos nariui, gerai žinoma, kad toji kuopa niekad jokių nutarimų apie sustabdymą darbo spauzdinimo gaidų — nedarė; turbūt kokios naujos «19-tos» kuopos atsirado. Vienkart su tuom nekurie naujosios tvarkos komitetų nariai pradėjo ant manęs, kaip rinkėjo tų dainų šnairuoti, lyg ant padariusio didę piktadėjį, užmetinėjo man vogimą svetimų kompozicijų, troškimą garbės, ant galo daėjo iki skandalų ir... necenzuriškų iškoliojimų svetainėj, buk aš didvyriams kelią užstojaš! (?) Ir nors kompozitorius, kuriam buvo paskirta tos dainos peržiūrėti, jau porą mėnesių Amerikoje gyveno — apie Revol. Dainas nieko nebuvo girdėti. Mat «19-tosios kuopos» nutarė, kad atvažiavusis iš Europos kompozitorius sudėstytų gaidas rev. dainoms, manasias gi pakišo po suolu, nerasdami reikalingu net man apie tai pranešti. Bet ant nelaimės — kompozitorius ne tik ką neputė į pseudo 19-tos kuopos dudą, bet dar pasakė, kad esančios lietuviškoj kalboj revoliucijos dainos — nė daugiau, nė mažiau kaip... m e š l a i *), ir todėl jis joms gaidų nera-

*) Tas žodis matomai iš autoriaus fantazijos išdygęs: minimasis kompozitorius, abejoju, ar teip būtų sakęs, berelkalo, rodos, čia autorius cituoja tokius žodžius. Argi be tos nesmagios kvapsnies negalima jau rašyti polemikos? Rzd.

šysias. Tas kompozitoriaus pasakymas buvo viedru šalto vandens, išpiltu ant karštų galvų «19-tųjų kuopų» ir k te-
 čių! Vienok jie negrižo nuo aprinkto sau tako, nežiutint kap
 sulaužė III susiv. nutarimą (o vienas iš dabartinių Lit. Kom.
 narių pernai 35 N «K» drąsiai rašė, kad laužyt susivaziavimo
 nutarimus negalima), pamynė «Kovos» pažadėjimą duoti do-
 vanas laikraščio skaitytojams ir platintojams, – bile tik ant
 savo pastatyti. Tos nelaimingos, mano surengtos, gaidos tapo
 ištrauktos iš pasuolės ir... vėl prasidėjo siuntinėjimas per Iš-
 pildomojo ir Literatūros K-tų narius (turbūt jau tik dėl už-
 tvirtinimo kompozitoriaus peržiūrėjimų. Mat tai buvo pir-
 mas veikalas ant kurio prisiėjo komitetams išmėginti savo
 spēkas) ir kada, prieš keletą savaičių, tos gaidos pateko man
 į rankas – buvo teip susitrynusios, susiteršusios ir susinaiki-
 nusios, kad jau jokiū būdu iš jų klišes daryti negalima. Rei-
 kėtų vėl iš-naujo gaidų blankas surengti. Todėl aš

1) Nenorėdamas gaišinti brangaus laiko perrašinėjimui
 gaidų, kurios tik susigadija Komitetams išmėginti savo komi-
 tetiškas spēkas;

2) Negeisdamas garbės nė pragarsėjimo išleidimu į svie-
 tą savo veikalo;

3) nenorėdamas užstoti kelią didvyriams ir suteišti tais
 «mėšlais» rankas LSS. narių;

4) nenorėdamas buti priežasčia vuidų ir skandalų, ku-
 riuos už tas dainas nekurie draugai kelia —

Prirengtą rinkinėį revoliucijos dainų su gaidomis, —

Gyvenimas — kova.

Iš rusų kalbos vertė Šermukšnė.

[Užbaiga].

Skardžiai skamba balsas virš šimto galvų. Drebulis gi-
 laus užsidėgimo perbėga per visus susirinkusius.

Senas miškas linguoja savo žalia galva ir ką teip
 dusliai murma. Krekždėlės maudosi šviežiam rytmečio ore.
 Lengvutis vejalis ant savo sparnų atneša dyviną saldų kvapą.

Kalba užbaigta.

Minioj judėjimas. Girdėtis balsai. Pradeda gyvos šne-
 kos.

Ir tarp šnekų, užimo vis aiškiau kilo smagi daina. Ji ei-
 na platyn, tvirtėja ir, kaip šviesi sriovė pasipylė ir praplėšė
 kvepiantį orą.....

Ten toliau, tarp tankių krumynų išdygo koks juodas še-
 šėlis ir greit vėl pranyko. Biaurus nusišypsojimas iškreipė
 ant valandėlės plonas lūpas.

Nieks šnipo nepamatė...

* * *

Vėlyva naktis.

Chaimas sėdi savo kamaraitėj. Pro atvirą langą karts

vardu «Revoliucijos Aidai», atidedu į šalį ik neapribuoto lai-
 ko ir pasiėgsiu su juom teip, kaip man patiks.

Prie to noriu atkreipti atydą LSS. drangų, galinčių at-
 eityje patekti į Literatūros, ar Išpildomojo Komitetų narius,
 ant to, kad gavus dėl atspauzdinimo veikalą ir išradus jį ne-
 tinkamu ar negalimu atspauzdinti, reikia visada pranešti apie
 tai veikalo autoriui, o ne intrigoms priversti jį patį atsiimti
 savo veikalą, kaip stojosi su viršminėtoms «Rev. dainomis».
 Dori žmonės neprivalo gėdėtis savo darbų ir juos slėpti, o
 tuom labiaus socialistai, kurių idealu yra dora ir teisybė!

P.Bukšnaitis.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po-
 pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų
 privadziojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados
 bus patalpintos.

Pittsburg, Pa. Lietuviai, kaip ir visi darbininkai, nusi-
 gandę labai, kad darbai mažinasi, daugybę darbininkų atsta-

nuo karto įsiveržia vėsus vejalis ir judina lempos šviesą. Nuo
 gatvės girdisi tolymas trenksmas kokių tai pavėlavu-
 sių ratų.

Chaimas giliai užsimastė.

Prieš jį guli du atidarytu laiškų. Linksmos naujienos:
 galingos žmonių judėjimo bangos pakilo. Visoj šalyj – audra.
 Baku mieste keturios dešimtys tukstančių darbininkų išnešė
 savo apmaudą ant gatvės. Odesoj ant gatvių daromi didžiau-
 si minių susirinkimai. Prakilnų oratoriai uždega šventa ug-
 nimi vargingas, nuskriaustusias širdis. Visi vakarai ugnyje.
 Uždaryti pabirkai, uždarinėtos dirbtuvės, nustojo vaikščioję
 traukiniai. Milžinas tik vieną judėjimą padarė. Vilnys kyla
 vis aukštyn, vis aukštyn...

— Jos užpils ir mūsų miestą, – sako Chaimas, ir laimin-
 gas nusišypsojimas nušvietė jo veidą.

Bet greitai jis vėl surimtėjo. Galvoje pas jį gimsta nau-
 jas platus plenas. Minios judėjimas turi būt organizuotas, vi-
 suotinas nepasikakinimas turi būti apšviestas supratimo liep-
 sna, reikalavimai turi būti aiškiai išreikšti. Prakeikimas
 priešams turi iš visų pusių skambėti. Kalbėtojai turi būt pa-
 sirengę visose miesto dalyse.

Kiekviena valandėlė brangi.

Chaimas griebiasi už pluksnos. Jis rašo atsišaukimą dar-
 bininkams, atsišaukimą visai draugijai. Jis aiškina prasmę
 didelių atsitikimų.

Revoliucija artinas, jau ji atėjo. Didelis istorijos nus-
 prendimas jau parašytas. Amžiais užkalti retėžiai puola. Pa-

tė nuo darbo ir da atstato. Bėt kodėl darbams pradėjus stoti, nestoja gėrymas – karčiamos pilnos žmonių ir nematyt apšviestų nuo girtybės... Mūsų apšviestunai pilnai užsipylę akis ruduoju skystimu – tai jų aukščiausia kultura ir svarbiausi susirinkimai karčiamose; pasirėmę ant baro giriasi savo mokslu, yra tokių, ką rėkia, kad jie septynių klėsų esą. Gerai tai nė «be», nė «me», bet karčiamoj prakalbas sakyti tai moka. – Jei mes tik karčiamoj mokšime žmones, tai žinoma, nieko neišmokšime. Senovės patarlė sako: dviem dievam negali tarnauti – stikliniam ir kitam dievui.

Vietiniai socialistai taip pat ne kaip darbuojasi: blogiausia, kad jie nesirupina suprast socijališko mokslo pamatų ir užsiganėdina tik tuščiu šnekėsiu, o kiti da pasigiria esą laisvais arba laisvamaniais.

A.J.

Paterson, N.J. LSS. 65 kuopa susirinkime lapkr. 17 d. nutarėme vienbalsiai remti kiek galėdami literatūros ir socijalizmo mokslo platintojus drgg. P.Dubicką ir A.Baltrušaitį, kurie nukentėjo 22 rugsėjo per neteisingą areštavimą per priezastę kun. Kaulakio už pardavinėjimą literatūros, mes patėmiję tą liudnią žinutę, išreiškiame savo veikėjam užuojautą ir prižadame reikale aukauti nors po keletą centų, nors tokiu budu mes prižadam ginti juos nuo visokių buržujų, kurie negana, ką slėgia, alina ir demoralizuoja doriškai ir prosikėlė sunki ir galinga darbininkų ranka...

Laikas bėga.

Chaimas įsigilinęs į savo darbą. Ryt atsišaukimai turi buti parengti.

Štai — bildėsis į duris.

Chaimas kruptelėjo. Tamsus šešėlis perbėgo per jo veidą.

— Kas ten?

— Krasininks (pačtorius). Jums telegrama. Atidarykit.

— Tuojau. Užsidegsiu žiburį.

Chaimas pripuola prie durų, klauso. Nakties tylumoje girdisi silpnas pentinų žvangėsis.

— Žandarai! — prabėga jam mintis per galvą.

Tyloms, ant pirštų prieina jis prie lango, žiuri kieman. Apačioj tyla — viskas miega.

Skubinais griebia jis popieras nuo stalo ir kemša sau į kišenių. Čiumpa nuo sienos rankšluostį, pririša prie lango ir per jį nusileidžia nuo antro gyvenimo į kiemą.

Į duris dar smarkiau beldžia.

Kaip koks šešėlis, slenka Chaimas per kiemą prie užpakalinės tvoros. Jis girdi savo širdies greitą plakimą. Kiemo kertėj niukso sukrautos malkos. Jis per malkas užsilipa ant tvoros. Štai jau jis peršoko į kitą kiemą, o ten — vartai visą nakt atviri stovi.

Iš tolo girdi jis stiprą traškėjimą. «Raudonsiuliai» išlaužė duris.

* * *

tiškai vargdienius darbininkus, bet da taip užpuola ant tų, kurie platina tarp žmonių apšvietimą. Mūsų visų pareiga šelpti viens kitą įpuolus į nelaimę, nes kitas niekas nesirupis apie mūsų gerovę, jei mes patys nesirupinsime; o labiausiai sustoti išvien prieš mūsų užpuolikus.

Draugai ir draugės! Kibkimės už darbo visi išvien, stokime visi už vieną, o vienas už visus, o taip veikdami išties galėsime atsiekti savo tikslus. Lai gyvuoja laisvė, vienybė ir draugiška meilė, lai pranyksta persekiotojai, skriaudėjai ir išnaudotojai!

Kuopos vardu J.Zdanis.

Courtney, Pa. Spalio 20 d. draugai darbininkai parengė prakalbas. Kalbėjo F.Bagočius, J.Lukoševyčia (apie revoliuciją Lietuvoj) ir senas Maskolijos kareivis L.Verbliugevyčia — apie nuozmų laikymą rusų kareivių. Drg. Bagočiui paraginus prisirašyt į Liet. Soc. Sąjungą, įsirašė trys nauji draugai. Aukų sumesta \$ 15.90, kuriuos perskiriam pusiau: revoliucijai ir literatūros fondu. Buvo tokių nesusipratėlių, ką neaukavo ir da kitus atkalbinėjo.

Socijalistas.

Rochester, N.Y. Spalio 10 d. atsibuvo vestuvės Juozo Krystučio su Ona Valiuliute. Besilinksminant tose gražiose

Dienos bėga, bėga mėnesiai.

Žmonės, miestai, džiaugsmas, nuliudimas — viskas mainosi sriaunam gyvenimo verpete. Su neapsakomu greitumu auga spėkos, tvirtėja drąsa.

Ir tarp daugybės įvairių paveikslų pradeda aiškėti švelnus moteries veidas, — kaip balta lelija žaliosios žolės juroj,

Ji jauna. Vilnys puikių šviesių plaukų dabina jos galvą. Veidas išbalęs. Mėlynos akys pilnos meilės ir užuojautos, taip dyvinai maloniai sušildo dušią. Veidas išdidus, drąsus...

Jie dažnai susieidavo. Jie ir dar keli draugai kas savaitė susieidavo apsvarstyti įvairių klausimų. Jie susirinkdavo ir siaurose, drėgnose ir tamsiose kamaraitėse nuskurusioje miesto dalyj, ir puikiuose kambariuose turtingiausiųjų namų, ir lauke ir miško tankumynėj. Jie tarėsi apie streikus, apie minių protestus, apie agitaciją ir organizavimą. Jos tylus balsas, švelnus kaip gitaros balsas, rimtai ir griežtai skambėjo minutėj užsidegimo. Akys taip dyvinai žibėjo.

Jiedu pastebėjo viens kitą ir kaip tai netyčia atsiskirdavo nuo kitų. Paprastas juodviejų pasisveikinimas dėl jų turėjo ypatingą vertę. Paspaudime rankos buvo tiek neapsakytų žodžių... Ir abiems jiems gyvenimas paliko kaip ir šiltesnis. Rimtos kalbos apsisupo stebuklinga spalva. Ir visas pasaulis išrodė tokiu geru, tokiu linksmu...

Nė karto jie da apie meilę nebuvo kalbėję. Jie tik per susirinkimus susieidavo. Svarbūs klausimai užimdavo visą jų atydžią. Kitaip jie nesimatydavo. Ji buvo policijos priežiuroje, jis slapstėsi kitu vardu. Ji darbavosi ant vietos,

vestuvėse, atsiminėm, kad ne visi toki laimingi, kaip mes, kiti puva kalėjimuose, kiti nukankinti, ir da kankina tas šiaurės meškinas, tas gyvatė Mikė. Žiauru pasidaro pamislijus, kad labai mažai yr pas mus susipratimo. Aš nepamiršiu tos valandos ir to reginio, kada drg. S.Valiulis užmanė apie aukas ir drgg. J.Merkuševyčius ir J.Greeley ėjo rinkti: visi jaunikaičiai smuko kas per duris, kas į kampa, o kits gal po stalu pasmukęs niuksojo... Ar tai ne sarmata vaikinams, kad visos merginos paaukavo, kiek katra galėjo, o vaikinai beveik nė vienas. Ačiu jums mergaitės ne tik už aukas, bet ir už tą, kad tai visai gaujai tamsuolių tokią sarmatą padarėt! Suaukauta \$ 2, išėmus siuntimo kaštus 6c., pasiunčiu RRR. išdininkui.

Veselininkas

Collinsville, Ill. Susirinkę pas P.Vaitavyčių gražus burelis lietuvių, kalbėjosi apie šių dienų padėjimą teipgi ir apie mūsų brolius vaitojančius Rusijos kalėjimuose ir kankinamus už liuosybę. T.Žurauckas pasakė eiles apie senovės baudžiamą, kuri tarpais susirinkusius prijuokino, o tarpais sugraudino; drg. J.Stepanavičia teipgi pasakė eiles «Oi likis, tėvynė» ir «Paliovė griaut ir baubt kanuolės». Labai tas visiems patiko. Ant pabaigos da T.Žurauckas pasakė juokingas eiles apie girtuoklį, su kuriomis galėjo ir verkiantį prajuokint. Užmanius sumest aukų revoliucijai, koznas metė savo auką su didžiausiu noru. Sumesta \$ 8.90. Skiriama 6 dol. revoliucijos naudai ir 2.90 «Kovos» fondan. S.Stankus pasidarbavo rink-

skleizdama šviesą tarp tukstančių tamsių, nuvargintų darbininkių. Jis dažnai po apielinkes keliavo. Šnipai dabojo ir sekė jį visur. Tik ačiu jo vikrumui, kaskartą jam pasisekdavo nuo jųjų pabėgti. Su žmonėmis jis susieidavo tik tada, kada tas buvo labai reikalinga.

* * *

Šiandien jie pirmą kart turėjo vienu du susieiti. Jie susitarė laiveliu paplaukyti. Tą dien jį pabrūke nedirbo. Jis buvo tik-ką pargrįžęs iš ilgos kelionės. Jie turėjo ant kranto susieiti.

Chaimas pirmas atėjo.

Jau temo. Saulė leidosi gultų ir skaisčiu raudonumu atsimušė grynam vandens veidrodyje. Medžiai tyliai nusilenkę maudė savo šakas vėsioj drėgnumoj. Balti kaip sniegas, debesėliai, nekaltai žiūrėjo nuo mėlyno dangaus į vandens gelmes. Ten toli viršum žalio kalno pasirodė nublukęs mėnulis. Vandens žolynėlis iškėlė virš vandens savo aukso galvelę. Kur tai toli už medžių pravirko gaili smuika.

Chaimas stovi ir laukia. Gili tyla užkliudė švelniais sparnais jo dušią.

Spalvos temsta. Saulė nusileido, ir tik raudona dėmė ten toli-toli žėri. Balti debesėliai kaip perlamutas sužibo. Pakilo vėjalis. Sušlamėjo lapai.

Staiga prieš Chaimą išdygo dvi juodi stovyli, iš abiejų

damas aukas tarpe draugų ir pažįstamų; surinko da \$ 10.85. Pagal aukautojų norą skiriame revoliucijps reikalams.

Mieli broliai ir seseris, nepraleiskim progos, kur tik kada galint rinkime aukas ar tai susirinkime, ar tai veselėse: vis tik reikia drąsos ir pradžios, o vis bus nors viena plyta prie laisvės ir apšvietos rumo. Prisiųsdami aukas padrašinsime savo brolius ir seseris kovojančius už laisvę.

T.Žurauckas.

Wilmington, Del. Užmanius geriems draugams kaslink rinkimo aukų naudai LSDP., išrinkta į komitetą eiti per namus kolektuoti su paliudijimu P.Sargunas iš dr-tės šv. Kazimiero 108-tos kuopos SLA., M.Dovidaitis iš K. Gedimino kliubo, ir K.Mankeliunas iš 66-tos kuopos LSS. Yra jau perėję kai-kurias vietas lietuvių apgyventas, bet labai mažai kas atsižymėjo aukomis. Gailu, kad mūsų tarpe yra skirtumas nevien tautoje, bet kiekvienos gubernijos lietuviai atsižymi ant kiek turi susipratimo kaip Suvalkų ir Kauno gubernijų; apie kitų gubernijų visiškai čia ir neminėsime. — Kada pabaigsime kolektavę, surinktus pinigus išsiųsime ant LSDP. Išdininko rankų.

Lapkričio 5 d. didelis sujudimas atsibuvo visam Delawarės steite tarp žmonių geriančių ir negeriančių svaiginančius gėrimus. Gėrikai ir karčiamų lankytojai labai nusiminę buvo, kadangi piliečiai iššaukti buvo prie slapto balsavimo apie uždaramą karčiamų. Kad ir naudingas užmanymas buvo, bet gėrikai savo pusę atlaikė, o negerianti pralaimėjo.

pusių.

Akimirksnis — jau vienas iš jų turi Chaimą už rankos. Antrasis išsitraukia iš kišeniaus revolverį ir stačiai jam apreiskia:

— Tamsta areštuotas.

Netoli leidosi nuo kalno jauna mergelė, baltu drabužiu apsvilkusi.

* * *

Kalėjimas miega.

Spinda šlapi stogai. Balta tvirta siena lyg juokiasi ironiškai.

Viskas miega.

Chaimas sėdi ant lango ir tykia žiuri į nakties tamsumą.

Mėnulis nubalo ir liudnai žiuri iš aukštybės. Stipresnis paliko vėjalis ir atnešė vėsų šviežiumą. Kur tai pabudo paukštytė ir iš miegų pragydo dvi, tris gaidas.

Suimtas!

Kamera nešvari. Drėgnosios sienos siurbia kraują. Žemos lubos slėgia galvą. Retėžiai žvanga. Ir tas jų žvangėjimo garsas, kaip aštrus, duriantis akmuo, gula ant dušios. Per langelį lenda bausis sargo veidas. Ko jis ten šaipos?

Suimtas!

O ten... dideliu ir plačiam pasaulij, ten verda, puto-

Darbinikiška pramonė labai sumažėjo, daug žmonių yra be darbo. Kriaučių darbai eina geriau, negu pirmiau.

Nekurie draugai surengs prakalbas 22 kp. SLA. Gedinimo kluubo svetainėje, 400 W. Front st. Ant kurio laiko, tikrai nežinoma.

M. Dovidaitis

Chicagiečių žiniai. Neseniai į Jungtines Valstijas atvažiavo vienas žymus ir žinomas veikėjas Rusijoje, buvęs atstovas (pasiuntinys) išvaikytos II dumos drg. J. Ozol. Jo tikslas tai supažindinti amerikiečius su politišku ir ekonomišku padėjimu dabartinės Rusijos. Laikraščių skaitytojams žinomas jo energiškas darbas II dumoje, prieš netikusį šalies surėdymą; jo drąsus atsakymai vardan social–demokratijos ir audra, kuri pakilo valdančiųjų tarpe per jo atidengimą prieš visą civilizuotą svieta. Nurodė tuos baises darbus valdžios, kurie praktikavos ir praktikuojasi Rusijos kalėjimuose ir areštantų namuose.

Išvaikius II dumą, reakcija Rusijoje įsivyravo ir prasidėjo persekiojimas tų elementų dumos, kurie drįso kritikuoti ir apkalbinėti darbus cariškos biurokratijos. Daugeliui pasiuntinių prisiėjo permainingi savo pasiuntinystės krėslus ant kalėjimo ir tiktai ačiu geroms aplinkybėms atstovui drg. J. Ozoliui pasisėkė išsiluosuoti iš to likimo.

Pirmutines savo kalbas po atkeliavimui Amerikon drg. J. Ozol laikė New Yorke, pradėdamas nuo sušaukimo I dumos, baigdamas išvaikymu antrosios. Režimą atauštančios

ja jaunas gyvenimas, ten žydi naujos viltys, ten plati sriovė perlaužė ledo pluta ir laužo į skiltis sunkius retėžius. Audra auga. Ir neša naujas spēkas užšalusiam pasauliui. Artinasi pavasario rytas, ateina didelė kova už laisvę.

Suimtas!

Spėkos žuva, žuva geresnieji metai. O ten — ten kiekvienas kovotojas brangus, ten darbas daugybės rankų reikalauja, ten kiekvienas drąsus žmogus — naujas pergalės žingsnis, naujas akmuo dideliame laisvaus gyvenimo rumui.

Jis kalėjime — jaunas erėlis su galingais sparnais. Priekaltas, surakintas. Maži juodi šikšnosparniai juokiasi iš jo, erzina jį.

Nebeilgai jau jis bus surakintas...

Naujoji gadyne.

KALNAI ir girios mainosi šiandien po visus pavergto svieto kraštus. Ukanos, miglos sklaidosi viršuj, debesiai skirstos — gamta eina skaitstyn... Didelė permaina sviete jau rodos. Mainosi dienos mums, broliai, vargo sunus! Kur valdžia žmones laiko suspaudus, šiandien ten laikai mainosi kiti; kur vargas tik buvo, ten pradeda šviesa iš viršaus užšviesti; kur ašaros liejos, kur kraujas tekėjo, ten pradeda

biurokratijos jis charakterizuoja darodamas tuo, kad šalis žingsnis po žingsniui eina prie finansiško bankruto ir sude-moralizavimo visos liaudies. Toliau aiškiai nupiešia darbus social–demokratijos, kovojančios už laisvę Rusijoje ir reikalaujama liaudies atstovų; teipgi apie privilegijas, kuriomis naudojasi caro valdžia link atstovų. Ir ant galc su daugel faktiškais darodymais jis lemia neatbutiną ir greitą puolimą dabartinės caro valdžios.

Chicagon atstovas dr–gas J. Ozol atkeliaus pirmose dielose gruodžio m., todėl, kas norite išgirsti jo prakalbų, pasistengkite buti, nes bus garsinama per lapelius.

A. Žimontas.

Harvey, III. Lapkr. 24 d. parengė prakalbas vietiniai lietuviai, norėdami suorganizuoti LSS. kuopą. Kalbėtojai buvo šie: drgg. K. Rutkus ir Jančauskis. Žmonių visai mažai tesusirinko, ba, žinomas dalykas, kaipgi eis, kad visus socialistus velniais vadina... K. Rutkus aiškino nelaimingą darbininkų padėjimą ir kapitalistų laimingą ulevojimą. Drg. Jančauskis aiškino, kad darbininkai be vienybės negali nugriaut kapitalizmo. Baigiant kalbą K. Rutkus paragino paaukauti sušelpimui našlaičių Lietuvoje; tada pradėjo visai bėgti iš salės keletas paaukavo iš viso 76c. pasiūsta išdan R.R.K. perduot LSDP.

P. J. Kaupavičia.

žmonės šiek–tiek laimėt... Ženkliai jau rodos visoj pasaulėj, kad vienybė turės įvykti. Jau pradeda kilti visur darbininkai; susipratę, jieško savųjų tiesų. Visose šaliose garsas tvirtai eina, apie naują tvarką ir surėdymą teisingą.

Visų viešpatysčių darbininkai jau žengia, susispietę į milžiniškus savo burius; ginklus ir raštus pasiėmę į rankas eina prieš valdonus, ką juosius valdo.

Gana jums sėdėti sostuose–tronuose, gana mūs uždarbui milijonus vartot! Męs dirbam, trusiam visad, be paliovos, jū mūsų nematot, jums vargas nerūpi. Tiktai susiglemžę mūs uždarbį sunkų nę kašnio duonos nenorit mums duot... Męs jau pažįstam valdonų šunybes, neb' klausysim daugiau jū prižadų. Per tukstančius metų męs klausėm tyronų, vergijos retėžius ilgai nęšiojom. Atėjo laikas, kad męs jau supratom ciesorių prižadus ir raštus šventus...

Šalin prakeikimas, visos neteisybės, ką platinot tarpe mūsų vien tik vargas. Gana, ką išžudėt brolių milijonus, paglemžėt teisybę, atvėrėt badą... Šiandien męs linksmi, akis atsidarę, nutraukę narves nuo savo veidų, visi susitelkę į burius didžiausius traukiam marsietę po raudonąja vėliava, eidami nutraukti visiems veidmainiams nuo veidų prigavingas narves.

K. Armonas.

Iš LIETUVOS. Beisogala (Kauno gub.). Į Beisogalos stotį (Liepojaus–Romnų gelžk.) atėjo minia apylinkės moterų, kurios nedavė krauti į vagonus vežamųjų į užsienį grūdų. Vietinis žandaras negalėjo priešintis moterų miniai ir noroms–nenoroms reikėjo sutikti su «maištininkų» reikalavimu. Pagelbon buvo tuojaus pakviesta pavieto policija ir atvykę sargybiniai išvaikė minią. Suimta keletas moterų. Grūdus po to sukrovė į vagonus ir išvežė į užsienį. («V.Ž.»)

Atsišaukimas.

Paskutiniu laiku mūsų draugams pradėjus smarkiau varyti agitaciją, lietuviški jezuitai iš kailio neriasi ir nesumano, kaip tą sulaikyti. Pirmiaus jie, būdavo, paskirtais nedėldieniais per pamokslus «extra» keikdavo tuos, kurie skaito socialistų laikraščius, knygeles ir lankosi socialistų susirinkimuose. Žmonės, matydami tokią beprotybę, pradėjo visai ant juoko kunigus laikyti ir į susirinkimus daugiau lankosi negu paprastai. Kunigai, matydami, kad jų keiksmas nieko negelbsti, kad žmonės pradeda reikalauti gryno mokslo ir apšvietimo, pradėjo tam reikalui naudoti policijos galybę, mislydami, kad su policijos pagalba jiems lengviau pasiseks sulaikyti žmones nuo pirmžengystės. Taip yra atsitiškę, Philadelphiaj, Brooklyne, Chicagoj, Nevarke, Baltimorėj ir kitur. Ar kunigams pasiseks atsiekti savo tikslus? Trumpam laike tai pamatysime.

Aš prašau draugų iš tų vietų, kur lietuviški kunigai atsižymėjo kokiais nors persekiojimais, keiksmams per pamokslus, ar skųdami policijai, uždarydami susirinkimų sales ar kokiais persekiojimais, kad surašę viską aiškiai man prisiųstumėt. Rašydami turite aprašyti kurioj vietoj tas atsitiko, kurią dieną, pilną vardą kunigo ir jo pagalbininkų. Jeigu galima ir istoriškai darbai būtų gerai nurodyti tokio kunigo; pavyzdžiui — kaip man pasakojo apie garsųjį Philadelphiajos kleboną — jis savo parapijonus ištvirkinęs taip, kad jau su jais vietos visoj Philadelphiaj nerandęs; jam beklebonaujant turbūt ar į aštuontą vietą su savo bažnytėle turėjo kraustyti...

Tikiuosi, kad draugai išklaussys ir išpildys mano prašymą.

P. Dubickas.

DARBININKO KRONIKA.

Helsingforse (Finlend.) atidaryta socialistų mokykla vaikams. Užsirašė jau 200 vaikų ir mergaičių. Į vedėjus (mokytojus ir k.) užsirašė 22 ypatos. Šalia paprastų mokyklos dalykų, bus išguldinėjama tarptautiškoji kalba esperanto, etnologija, mokslas apie valstybę (politiką) gamtos mokslai, muzikė ir tt.

«Appeal to Reason» (išeina Girarde, Kansas) amerikiečių socialistų savaitraščio N 625 pašvėstas kaliniams ir kankintiniams, įsekmiui — «kalėjimams ir kartuvėms!» Mat to laikraščio redaktorių valdžia areštavo ir kaltina už neteisingą apšmeižimą ir kitus prieš valstybę prasižengimus (vienas straipsnis buvo konfiskuotas). Dėl tos progos minėtas numeris pašvėstas kankiniams, kurių nemažai buvo ne tik barbariškose šaliose, bet ir «laisvoje» Amerikoje.

Amerikos laisvė neužilgo bus tik svajonė!

Kalifornijoje padaryta nauji peiliai, su Moyerio ir Haywoodo paveikslėliais ir parašu (angliškų): «Visos pasaulės darbininkai, vienykitės». Kaip garsinama, tų peilių pelnas bus pašvėstas socialistų propagandai. Tas apgarsinimas pasergėta laikraštyje «Common Sense», Los Angeles, Cal.

Iš Indijos pranešama, lapkričio 28 d., kad mohamedai neklauso valdžios padavadijimo — persikraustyti kitur iš vietų, kur užėjęs maras. Jie mat tiki, kaip jų koranas (biblija) sako, kad negali «bėgti nuo Dievo rūstybės», tai taip ir miršta. Lygiai ketvirta dalis milijono myrių, atsitikusių iš epidemijos, priklauso nuo to tikėjimo.

Miljonierius John Whitley lapkričio 29 d. Belleaire hotelyje New Yorke suvarė dvi kulkas į galvą miegančiai savo pačiai ir pats iššoko per langą nuo dešimto gyvenimo; jo kunas ant gatvės nukritęs taip suižo, kad negalima pažinti. To priežastis buvusios piniginės painios ir didelis nuostolis.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Vilniaus Žiniose» rašo A. Karvelis: «Nieks Lietuvoj, man rodos, neatjaučia tų «ipatingųjų», «aštriųjų» ir kitų laikinų įstatymų, kaip lietuviai suvalkiečiai. Jie būdami maž daug daugiau apsišvietę ir geriau susipratę už kitus lietuvius, tad suteiktas manifestu laisvės stengėsi kiek galint išnaudoti: ėmė tvirti įvairias apšvietimo ir kitas draugijas... steigti knygynus bei skaityklas, susirinkimuose skaityt lekcijas, referatus ir tt.» Tas valdžiai nepatiko ir Varšavos general-gubernatorius Skalonas išleido rugp. 20 d. du įsakymu. Vienas buvo visoj lenkų karalystėj išlipintas — uždraudimas steigti ir laikyti knygynus ir skaityklas, be valdžios leidimo. Peržengęs tą įsakymą bus baudžiamas 3000 rub. arba 3 mėn. kalėjimo. Kitu įsakymu, kuris pradžioj lapkričio drauge su pirmuoju buvo oficijališkai (per valsčių valdybas) įduotas draugijų pirmininkams, Skalonas uždraudžia draugijoms ir pavienėms ypatoms «rengti skaitymus, lekcijas su tikslu apšviesti žmones, teipogi įkurti mokyklėles ir mokyklas bei suaugusiems kursų». Beto da esą uždrausta nuo pirmiau lipdyti ir apskritai plakti be tam tikro valdžios leidimo visokias afišas, apskelbimus, nors ir nekalčiausius. Labiausiai atkreipiama atyda į apskelbimus apie draugijų susirinkimus, veikimą. «Visi tie retėžiai, visi tie žabangai, biurokratų statomi ir taikinami ypač ant žmonių švietimosi». «Apskritai tarp liaudies viešpatauja tokia nuomonė, kad jeigu, girdi, kas valdžios leista, tai turi būt negera, neteisinga; valdžia norint per tai sužinot kas ką ir kaip veikia ir sukišti į kalėjimus, išgrūsti Sibiran, katorgon arba ir pas Abraomą. («V.Ž.» N 183).

* * *

«Viltis» straipsniukyje «Svietas margas, lietuviai da margesni» parodo, kad Lietuvoje «kas šeimyna, tai dvi ar keletas tautų: Anupras Vileišis lietuvis, Anuprienė gi Vileišienė — lenkė ir da endekė, gąždinanti «Džien. Wilensk» lietuvius nę sužaliavusio dvylekio jiems neduosianti... Petras Vileišis didelis patrijotas — lietuvis, jo gi duktė «Marja Wilejszys, teip pat patrijotė bet... lenkų ednekų». «Viltis» stebisi, kodėl teip yra. (Ar ne dėlto, kad patrijotai platina lietuvių vesdami lenkes!)

* * *

Anam numeryj paminėjom, ką mano apie dūmą konservatyviški mūsų laikraščiai, kaip pirmieviškai-klerikališkoji «Viltis» bai-

mijasi už jos gyvavimo netikrumą, jeigu esą partijos nesusivieny-
siančios. Dabar pažiūrėkim, ką rašo lietuviai socialdemokratai.

«Žarijos» N 17, išanginiame straipsnyje «Juodoji dūma», rašo:

«Darbininkai tenai (dūmoje) gali nieko nelaukti. Jais neužsi-
ims. Nebent tik leistų įstatymus jų prispaudimui. Reikia vėl pra-
dėti darbą nuo pamatų ir juos judinti iš naujo. — Lietuviams teip
pat nėra ko ten jieškoti. Dauguma didžiausia — tai rusai ir dar
juodašimčiai. Jie nekenčia svetimtaučio, jie siundo tautą prieš
tautą ir įtaiso skerdynes, jie norėtų, kad visur būtų rusų kalba,
kad žmogus nustotų buvęs tuo, kuo yra. Tenai, toj dūmoj, lietu-
tuviai galės sulaukti tik pančių.»

«Nieko gero lai nelaukia pirmeiviai. Juodoji dūma suks atgal
tekini, pasileidusi atgal, spirs upelį grįžti atgal, jje tvenks jų dar-
bą ir trukdys.»

«Lai nelaukia nieko ir tikriejie demokratai, kurie nori, kad
valdžia nuo žmonių paeitų ir jų klausytų. Juodašimčiai norės, kad
grįžtų atgal galūtinai nagaika ir durtuvas ir sergėtų amžinai, kad
biurokratams gerai būtų.»

«Ir nepravoslavai — katalikai, evangelikai, žydai ir kiti —
neras ten užtarimo. Sąžinės laisvę jau varžo, varžys dar labiaus.
Jų, tų juodašimčių, kad visur išvyrautų provoslavų popas.»

«Žarija» mato tik vieną naudą iš dūmos: «pamatysime, kasdie-
na dirbančius mūsų nevidonus. Pažįsime juos. Žinosime bent, kad
iš ten negalima laukti pakakinimo mūsų reikalų». «Savo reikalus
aprūpįsime mes patys... patys pergalėsime savo naminius nevido-
nus. Laikas atkreipti akis nuo svetimos vietos, iš kur laukiama
buvo pagelbos, į save. Savyje jieškoti spėkos, stoties ant savo ko-
jų.»

KRASOS DEŽUTE.

K. Vidunui. Jeigu jūs nerašėt korespondencijos, tai matomai
ne jums buvo tas atsakymas. Svetimų laiškų niekam nesiuntinė-
jam.

A. Klembauskui. J. Buržinsko ir Liaugmino šeimynų adrisų ne-
žinome. Aukus geriausia siųst per mūsų Rev. Rėmimo Komitetą,
pažymint, kam.

J. Rudiminui Korespondenciją «Keleiviui» pasiunčiau.

A. Žimontui. Jūsų raštas laukia savo eilės, ir neužilgo patilps.

Nusiūsta «Vienybei Lietuvinkų» Liepuko eilės «Aušta rytas», Il-
guno korespondencija iš Exeter ir Pittston.

Nepaprastos naujienos.

1. Atvažiuoja antrą kartą į Ameriką draugas *A. Žagaras*, iš-
trūkęs iš caro valdžios nagų, su pagelba savo draugų ir ginklų.
Plačiau apie jo pabėgimą, atmušimą iš sargybinių ir kitus atsiti-
mus bus kitam numeryje.

Antra naujiena: atsilankė Philadelphijoj ir 1-mos kuopos su-
sirinkime sakė prakalbą indusus *Krišna*, filiozofijos daktaras, anglų
valdžios išvytas iš Indijos kaipo revoliucionierius. Jis atsilankė
«Kovos» redakcijoj ir papasakojo daug įdomių apie Indijos padėji-
mą dalykų. Apie tai bus aprašyta keliuose «Kovos» numeriuose;
teipgi patilps dr. Krišnos paveikslėlis.

Nuo administracijos.

«Kovos» redakcija tapo perkelta į kitą namą. Kreipian-
ties su visokiais reikalais prašome uždėt naują adresą:

«Kova», 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Visi malonės tą gerai sau įsitėmyt.

Iš priežasties perkėlimo «Kovos» redakcijos administra-
cija nebesuspėjo į reikalaujamą laiką peržiūrėt visus laiškus,
duot atsakymus ir pasiųst naujiems skaitytojams laikraštį.
Nuoširdžiai perprašome tuos, kurių reikalavimų išpildymas
tapo suvėlintas.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Iš Amerikos:

Petro K. Počėsos — «Atmintis mūsų brolių»; K. Rutkaus —
«Agitacijos lapeliai»; Onutės (eilės) — «Lai gyvuoja darbininkai»;
«Kas man iš šio balto svieto»; A. J. Viznio — «Judošius-Išdavikas»;
«V rajono konfer.»

Biblijografija.

«Gyvenimo mokykla». Orisson Svett-Marden'o. Lietuvių kal-
bon vertė K. Žegota. Išleista turtu ir spauda «Lietuvos», Chicago,
Ill. 1907 m. 235 pusl.

«Pritrūko kantrybės». Apysaka iš rusų valstiečių gyvenimo.
Vertė Pranas. Perspaudinta iš «Lietuvos Ūkininko». J. Zavad-
skio spaustuvėje. Vilnius, 1907 m. 131 pusl. Kaina 25 kap.

«Kaip žmonės su ponais kovojo?» Sodiečių sukilimai Ispanijoj
15 amžiuje, Anglijoj 16 amž. Parašė A. J. — tis. Turtu ir spauda
«Lietuvos». Chicago, Ill., 1907 m. 34 pusl.

«Tautiškos politikos knygynėlis». Spauda «Lietuvos». Chica-
go, Ill., 1907 m. 47 pusl.

«Laikrodininko atminimai». Pasak Erkman-Šatriana, sutaisė
S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Kaino-
mis (?) ir spauda «Lietuvos». Chicago, Ill., 1907 m. 44 pusl.

«Gyvybė (Kantata) ir kitos trumpos poemos». Parašė Jonas
Viskoška. Laida «Lietuvos». Chicago, Ill., 1907 m. 38 pusl.

«Svajus arba vaizdas siekimo aukštybės». Tragedija-poema
penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Turtu ir spauda «Lie-
tuvos». Chicago, Ill., 1907 m. 135 pusl.

«Oras, vanduo, šviesa ir siluma». Lekeijos prof. Blochman'o.
Sutaisė Šernas. Išleista «Lietuvos» lėšomis. Chicago, Ill., 1907 m.
138 pusl.

«Išsivystymas vaisiaus gvūnų». Lekeija dr. J. Kulio. Spauda
«Lietuvos». Chicago, Ill., 1907 m. 21 pusl.

«Vaišės Jėzaus Kristaus pas popiežių Pijų IX». Victor Hugo.
Antra laida. Pittsburg, Pa. 1907 m. 11 pusl.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.
S. Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1815 E. Moyamensing
Ave. Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Išdininkas, J.O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondui ir Literatūros fondui ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytiniais «Kovą», rašykite tiesiai «Kovos» adrsią.

Sokr. P. Dubickas.

A P G A R S I N I M A I.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Iplaukimai:

Mėnesinių: P. Sinkus, New York, N.Y. (pavienis) 1.00; * McKees Rocks, Pa. 7.60; Paterson, N.J. 1.20; Lost Creek, Pa. 3.00; Livingston, Ill. 1.80; Scranton, Pa. 9.25; Exeter Boro, Pa. 2.00; Courtney, Pa. 2.00. Prenumerata: J. Zleris, Chicago, Ill.; A. Girstautas, Philadelphia, Pa. — po 1.00. Apgarsinimų: 28.50. Pav. «K» NN: P. Norkus, Paterson, N.J. 1.50. Pašalinių darbu: 16.15. Nuo A. Bernoto už kvaterą 2.00. Už raštus: 6.00. Viso 84.00. Buvo 6.31. Viso 90.31.

Išleidimai:

Red. reik.: už laikraščius 16c.; muilas plovimui akmenų 10c.; lentos knygų lentynoms 7.95; vinių 2 svarai 10c.; kopečios 1.10; sietukas sijojimui anglių 25c.; paipa pečiui 40c.; langams šluostas 50c.; šiupelė 50c.; šepetys langų mazgojimui 85c.; užlaidos langams 1.35. Tekn. «K» dalis: krasos ženklelių 1.00; išsiuntinėjimas 2.75; ekspresas 2.00; perkėlimas «Kovos» redakcijos 10.00; važinėjimai 12c.; * statymas 24.00; spauda 9.52; renda už gruod. mėnesį 25.00. Išleid. LSS. sekr.: važ. 32c.; išsiunt. raštų 95c. Viso 88.92.

Iėjo	90.31
Išėjo	88.92
Lieka	1.39

Philadelphia, Pa. prakalbese:	13	spalnio
2.02;	17	lapkričio 7.87.
Viso	9.89	
Buvo	6.06.	Viso 15.95
Išleid.: stat. pašalinių darbu	12.00	
Tą atėmus lieka	3.95	

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieskau St. Batoritės, paeinančios iš miesto Liepojaus, 11 mėn. kaip atvažiavo Amerikon, gyvena Baltimorėj, Md. ir draugo Aloizo Žiaugrės. Kas apie juos žino, teiksis pra-

nešti šiuo adrsiu:

P. Bugailiškis,
129 Joseph ave. Rochester, N.Y.

Pajieskau J. Burbulo, paeinančio iš Kauno gub., nuo Kupiškio; man rodos jis randasi Kanadoj. Jis pats arba kas apie jį žino, malonės atsiųskit adrsiu:

P. Petronis,
129 Joseph ave. Rochester, N.Y.

„Pirmyn“.

Naujas visuomeniškas, politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis. Pradės eit nuo pradžios gruodžio mėn. 1907 m. Minersville, Pa. Redaguos A. Antonov. Prenumerata jau priimama metams 1.50, pusei metų — 80c. Pinigus reikia siųst šituo adrsu:

J. Ramanauskas,
MINERSVILLE, PA. Box 538. [48]

Skaitykite ir platinkit socialistiškų raštus.

«Kovos» redakcijoje galima gauti šios knygelės:

Politiškas minų streikas. Sutašė A.J.	Kaina 8c.
Kūdikų vergija „Ialsvoje“ Amerikoj. Sutašė pagal J. Spargo J. Širvydas.	5c.
Kaip aš tapau milijonierium. Pagal W.A. Corey sutašė K. Rutkus.	10c.
Socializmo A-B-C. Pagal H.P. Moyer sutašė J. O. Širvydas.	10c.
Agitatorius. Sutašė pagal svetimus autorius K. Rutkus.	10c.
Paskutinė banga. Parašė Br. Vargėas.	10c.
Dėlko žmogus lieja prakaitą. Pagal F.D. sutašė J.O. Širvydas.	10c.
Revoliucija. Jos prasmė, priežastys ir pamatas. Parašė J. Baltrušaitis.	10c.
Socializmas ir darbininkškas klausimas. Parašė kun. Th. McGrady. Vertė F.M.	10c.
Intekmė socialistiškų sąlygų ant visų kultūros są-	

ky. Parašė J. Stern. Vertė J. Šidaras.	15c.
Kaip kunigas virto socialdemokratu. Par. Gerė Iš letorijos kaimiečių kovos su ponais. Sutašė Varguolių Bičiūliai.	10c.
Mūsų dieš. Parašė Žmogus.	10c.
Ar socialistas gali būti kataliku? Par. Žmogus Sutrupinkim darbo laiką!	8c.
Apie turty išdirimą. Parašė Schram. Vertė S.M. Vyskupas Myriel ir konvencjonalistas. Victor Hugo. Sutašė J. Baltrušaitis.	8c.
Kunigija ir svietiška valdžia. Sutašė Medekša. Puota. Parašė Bijunas.	10c.
Kur mūsų išganymas? Sutašė P. Daujotas. Baudžiava Lietuvoje. Parašė Žmogus. Eilės Pranciškaus Vaičalčio.	25c. 50c.
Ponas ir bernas. Parašė gr. L. Tolstoj. Vertė J. Beržinis.	15c.
Sidabrinė kryželis. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis.	50c.
Po priedanga šventenybės. E. Posterl. Vertė K. J-tis.	25c.
Aukos karčės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Dėlgių žiedai.	10c. 15c.
Užmušimas caro Aleksandro II. Parašė Jonas Gražys.	15c.
Dvynai vangių. Parašė kun. V. Dembekis. Imtynės varguolių su bagočiais.	25c. 10c.
Kantiškos apie peklos kančias. Parašė Liepukas.	10c.

Pinigus iki dolerio galima siųsti krasos ženkleliais. Agentams nuleidžiamas 35%. Reikalaudami knygų adrsiuokite:

P. Dubickas,

Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str
PHILADELPHIA, PA.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
M.A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A. STANREIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A. D ir ž u l a i t i s, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
T. K u b i l s k y, 66 Porter ave.	Brockton, Mass.
J. K e r š i s, Box 328	Wilmerding, Pa.
J. L u i z a, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. K v e d e r a, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.

P.Kačiulis, 512 w. Barre st.
 J.Matulis, 108 Grand et.
 A.Dumbria, Box 512
 P.M.Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
 S.STANKEVYCIUS, 60 Welle st.
 Ch. MAJAUSKAS, Box 413.
 B.Kondratavycius, Box 659
 J. Vaitkevycius, 40 Walnut st.
 J.Jasulevycius, Bx 6
 P.Meškinis, 775 N. Montello st.
 P.Norkus, 255 River st.
 A.Kašuba, 129 Joseph ave.
 J.Lukoševycius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.

Baltimore, Md.
 Brooklyn, N.Y.
 Melrose Park, Ill.
 Chicago, Ill.
 Hartford, Conn.
 Westville, Ill.
 Wilmerding, Pa.
 New Haven, Conn.
 Minersville, Pa.
 Montello, Mass.
 Paterson, N. J.
 Rochester, N.Y.
 Phila., Pa.

Tuzinas popieru už dyka.

Popieros rašymui laisškų su gražiais paveikslais, apskaitymais ir konvertais, kas pirkus vieną tuziną už 25c. per šį gruodžio mėnesį iki naujų metų, tas gaus antra tuziną dovanų. Nepraleiskit geros progos.

A.BACEVYCIA,

3019 Pulaski Alley, PITTSBURG, Pa. (51)

Dr. A.L.Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
Vyriskas, Moteriskas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedeliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas Yards 7399.

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prašalina skilvio neželėbėlojimą, vidurių užkietėjimą, prie tvary, galvos skaudėjimą, karšči, svaigulį ir kitas negales, painingas nuo skilvio.

Bonka 30 centų.

Sutaisė Aptiekorius

E.W.Cilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (41)

Nepraleiskit geros progos.

Parduodu drukuojamą mašiną; raidžių yra 12 rūšių ir visi įtaisymai reikalingi drukavimui. Spauzdinti galima knygas ir kitokius darbus. Viso yra vertė už \$125.00; parsiduoda tik už \$60.00. Pasiskubinkit atsiaukit šiuo adresu:

J. M. Jasulevycius,
 Box 6, Minersville, Pa. (49)

Kataliogas
 Sztuku arba Magijos
 No. 1. DYKAI.
 Sztitam katalioge telpa geriausios Magiszkos Sztukos. Kas prisius savo adresu ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Katalioga Dykai. Adresas:
 H. I. SMITH
 84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Socialistu-Revoliucionieriu knygnas.

Galima gauti įvairiausių progresyviškų rusiškų knygų už labai prieinamą prekę redakcijoje laikraščio «WAHRHEIT»,
 [48] 328 So. 5-th St. Philada., Pa.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj esančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovanų. Atsiliepk katalogų, idėdams už 2c. markę. Knygnams sutaisau knygas, apdarau ir suregystrovoju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaiėvį.
Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 išryto
 Nuo 2 iki 3 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

KAS DAR NEBUVO PAS MANĖ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tikėtai pinigūs mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu. Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsiaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [48]

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS JOHN D. BROWN.

Skaniausis miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.
 N. W. cor. 2-nd & Monroe St's, Philadelphia, Pa.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

Ant Akmenu Railroad Lalkrodelis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriskas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur* vartojamas geležinkelio tarnų, kaipo geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavelijimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencidėgį su kompasu dykal.

EXCELSIOR WATCH CO.,
 902 Central Bank Bldg., Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTA PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tialpa daugelis pareikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotijima vyriskas mo, nerviskas lygas, kranjo uznodijima, lytiškų sarnarių pullavima ar triperi, skilvio, inkstų, kepenių ir puslės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedeliomis nuo 9 iki 12.
DR. JOS. LISTER C.
 40 Dearborn Street. La. 7
 CHICAGO, ILL., U. S. A.

„K o v a”

Išėina kas pėtynčia. Prenumeru j visas dalis svieto:

metams	\$ 2.00	„KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmeėiui	\$ 1.00	Subscription rates:
Apgarsinių prekė:		One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months \$ 1.00.
per metus 10.00		Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adresuokite:

„KOVA”, S E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Philadelphia, Pa.

P. V. OBIECUNAS.

13 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

FIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitalu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuota
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirtiausių Šv. Valstijosė, čarteriuota, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Prima pinigus užsėsdijimui ir moka kevirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro daviernaėtis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikonėškų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėsdijimo galite prisiųgt paėto Money Order’u arba Expresso Co., o tuojaus bus išėstos bankavos knyguėtės.

„RAISTAS” -- („The Jungle”).

Toji pagarsėjusioji knyga jau spaudoje ir netrukus bus užbaigta. Knyga parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininkų, p. Upton Sinclair ir išversta geroj ir suprantamoj lietuviškoj kalboje.

„Raistas” jau išversta į 18 visokių kalbų, tas parodo kaip ji yra pageidaujama. Ji sujudino visuomenę, o Washingtono valdžia persigando nuo knygos „Raistas”. Lietuviams tuom žingeidesnė ta knyga, jogei aprašytas lietuvių gyvenimas, parodant su visoms smulkenoms, kaip juos visi išnaudoja, lygiai zerkole permatoma vienų vargai, kitų linksmybės.

Toje knygoje aprašyta mėsos trustas, kaip nuodina visuomenę ir kaip prie mėsos kobiauriausius dalykus primaišo, kad tik daugiau uždirbti. Knyga faktiškai parodo visą dabartinę sukybių ir skriaudimų sistemą, ir į ką ji paverėia žmones, kuriems iš savo rankų darbo reikia užsilaikyti. Ji parodo, ką nukenėia moteris darbavietėse, kaip jos tampa sužagamos ir kaip ne tik pavienių ypatų, bet ir visų šeimynų gyvenimai buna suardyti ir kad paleistuvystė ir kiti nelaimingi apsirėiskimai pasaulėje, tai tik pasekmė dabartinio nelemto surėdymo.

„Raistas” naudinga perskaityt visiems, o ypaė labai naudinga kalbėtojams.

„Raistas” tai didelė knyga ir bus tikras papuošimas lietuviškoj literaturoje, kaip netrukus bus užbaigta kaštuos kaip ir angliškas originalas 1 dol. 50c, bet kurie dabar prisiųs tik VIENĄ DOLERĮ, apturės tą svarbų veikalą t.y. PIGIAU. Vietiniai gali „Vienybės” redakcijoj užsirašyti, 120-124 Grand str. Brooklyn, N.Y. Rašant iš toliau reikia adresuoti ant išėistojaus vardo teip:

J. Naujokas, Sta. Madison Sq., bx 157, New York City, N.Y.

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvuojantis, kuriame daktarų patyrimai turi didelį pasisekimą ir pažinimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausia pasekme ir pasiėventimu išgydo užsėdintas ligas bei visokias silpnības vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei neveikumais, o nieks neįstėgė išgydyt, kad kreiptųsi į šitą INSTITUTĄ, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir pagalbės sveikatai. Su vaistais draugė reikalingus pamokinimus per laišką (lietuviškai), kaip reikia apseiti, teipat išaiėkinimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia, delei mažumo vietos, talpiname nors vieną:

Garbingas Collins New York Medical Insritutas!

Prašau priimt širdingą padėkavonę (kurią gali ir pagarsint) už pagalbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų perleidau, bet negelbėjo ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsėaukiau pas Jumis aprašant ligą: skaudėjimą krėtinės ir pečių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpnėjimą visam, kaip kosėjimą ir skrepliavimą, galvos skaudėjimą, svalgimą, vidurių nedirbimą, — tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisiuntėte ir suvartojau, pasilikau visai sveikas, už tai nužėmintai dėkavoju. Gaila, kad iš kart prie Jus neisėaukiau.

Su godone M.Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstančius tokių padėkavonių galima perstatyti.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėlojant atsėaukit, kaip asabiškai, teip rašant (lietuviškai) ligos prieitį ir dabartinį stovį. Ką skauda, arba kokia liga kaip senel sergate, ar gydeisi pirmiau kur, ki-k turit metų amžiaus, vyras ar moteris, vedę ar ne, ir viską tą, ką jauti sau kenkiančio sveikata. Adrisnokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R.MIELKE, Medical Direktor.

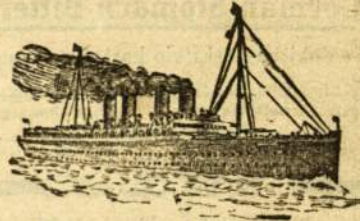
140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Offisą priėmami nuo 10 lėryto iki 1 ir nuo 2 iki 5 val. po piet. Šventadieniais lėryto 10 iki 1 val. po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. beast [byst] žvėris; eight [ait] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisiuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityt ir rašyt be mokiniojo. 222 abrožėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 255. Puslapių 64. Su prisiuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyt. be pagalbos mokytojams. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order” po adresu:

P. Mikolainis, Box 62

New York.